

Database Soorten in wetgeving en beleid

Verantwoording van de inhoud

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Kennis en Directie Natuur**

Februari 2006

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens"	5
	Aaltjes (Nematoda)	6
	Amfibieën (Amphibia)	6
	Bijen (Apidae s.l.)	6
	Bloedzuigers (Hurdinea)	7
	Dagvlinders (Rhopalocera)	7
	Duizendpoten (Chilopoda)	7
	Haften (Ephemeroptera)	8
	Hydroïdpoliepen (Hydrozoa)	8
	Kakkerlakachtigen (Dyctioptera)	8
	Kevers (Coleoptera)	8
	Kokerjuffers (Trichoptera)	8
	Korstmossen (Lichenes)	9
	Kreeftachtigen (Crustacea)	9
	Libellen (Odonata)	9
	Mieren (Formicidae)	10
	Mijten (Acari)	10
	Mossen (Bryophyta)	10
	Nachtvlinders (Heterocera)	11
	Netvleugeligen (Neuroptera)	11
	Paddestoelen (Macrofungi)	11
	Platwormen (Turbellaria)	12
	Reptielen (Reptilia)	12
	Sluipwespen (Ichneumonidae)	12
	Spinnen (Araneae)	12
	Springstaarten (Collembola)	13
	Sprinkhanen en krekels (Orthoptera)	13
	Steevliegen (Plecoptera)	13
	Stekelhuidigen (Echinodermata)	13
	Thripsen (Thysanoptera)	14
	Tweevleugeligen (Diptera)	14
	Vaatplanten (Spermatophyta en Pteridophyta)	14
	Vissen (Pisces s.l.)	14
	Vogels (Aves)	15
	Wantsen, plantluizen en cicaden (Hemiptera)	16
	Weekdieren (Mollusca)	16
	Zoogdieren (Mammalia)	17

3.	Verantwoording van de informatie onder het tabblad “wettelijke bescherming, beleid en signalering”	18
3.1.	INTERNATIONAAL	18
3.1.1.	EU-regelingen	18
3.1.1.1.	Vogelrichtlijn	18
3.1.1.2.	Habitatrichtlijn	20
3.1.1.3.	CITES-verordeningen	25
3.1.2.	Internationale verdragen en overeenkomsten	30
3.1.2.1.	Bern-conventie	30
3.1.2.2.	Bonn-conventie	36
3.1.2.3.	AEWA	41
3.1.2.4.	Ascobans	41
3.1.2.5.	Bats Agreement	42
3.1.2.6.	Wadden Sea Seals	43
3.1.3.	Internationale rode lijsten	43
3.1.3.1.	2004 IUCN Red List of Threatened Species	43
3.1.3.2.	OSPAR	47
3.2.	NATIONAAL	47
3.2.1.	Wetgeving	47
3.2.1.1.	Flora- en faunawet	47
3.2.1.2.	Visserijwet	54
3.2.2.	Beleid	55
3.2.2.1.	Doelsoortenlijst	55
3.2.2.2.	Soortbeschermingsplannen	56
3.2.3.	Signalering	58
3.2.3.1.	Rode lijsten	58
3.2.3.2.	Netwerk Ecologische Monitoring	59

1. Inleiding

Dit document verschaft nadere informatie over de *online*-database “Soorten in wetgeving en beleid” (hierna genoemd: de database) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De database bevat alleen informatie over in het wild levende soorten in Nederland die op de een of andere wijze specifiek onderwerp zijn van wetgeving (b.v. Flora- en faunawet), beleid (b.v. soortbeschermings-plannen), of signalering (b.v. rode lijsten).

Hierna wordt de inhoud van de onderliggende gegevens in de database verantwoord. Bij deze verantwoording wordt de indeling van onderwerpen en soortgroepen aangehouden, zoals die ook op de betreffende webpagina's van de database zichtbaar is.

Wanneer in de database een bepaalde soort is aangeklikt, worden twee tabbladen met informatie gepresenteerd. Het voorste tabblad is getiteld “wettelijke bescherming, beleid en signalering”. Het achterste tabblad is getiteld “soortgegevens”.

De verantwoording van de informatie onder het voorste tabblad (“wettelijke bescherming, beleid en signalering”) staat hierna in paragraaf 3. Daar wordt, voor de verschillende onderdelen van wetgeving (b.v. onderdelen van de Flora- en faunawet), beleid (b.v. soortbeschermingsplannen) of signalering (b.v. rode lijsten), die in de database zijn opgenomen, aangegeven in welke formele documenten de soorten worden genoemd waarop die onderdelen betrekking hebben. Ook komt er aan de orde dat de wet- en regelgeving die in de database is opgenomen niet in alle gevallen ondubbelzinnig aangeeft welke soorten precies onder die wet- of regelgeving vallen. Soms worden bijvoorbeeld alleen groepen van soorten genoemd (bijvoorbeeld: “alle soorten vleermuizen”). In die gevallen is - uitgaande van voor deze database gehanteerde criteria - voor de database geïnterpreteerd welke soorten in principe tot een dergelijke groep behoren. In paragraaf 3 wordt aangegeven waar en hoe dat is gebeurd. Daarbij moet worden opgemerkt dat de database in dit verband een *hulpmiddel* is en *geen officiële publicatie* van een nadere invulling of interpretatie van regelgeving of beleid (zoals die bijvoorbeeld in Staatsblad of Staatscourant verschijnen).

De verantwoording van de informatie onder het achterste tabblad (“soortgegevens”) staat hierna in paragraaf 2. Dit betreft gegevens over de wetenschappelijke soortnaam, de Nederlandse soortnaam, het wel of niet voorkomen van de soort in Nederland, de wijze van voorkomen van de soort in Nederland (is een soort in Nederland een regelmatige voortplanter, een regelmatige gast of een dwaalgast?) en over de zeldzaamheid van de soort en de trend in omvang en/of verspreiding van de Nederlandse populatie van de soort.

2. Verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”

Wanneer in de database een bepaalde soort is aangeklikt, worden twee tabbladen met informatie gepresenteerd. Het voorste tabblad is getiteld “wettelijke bescherming, beleid en signalering”. De verantwoording van de gegevens daar- onder staat in de volgende paragraaf (3). Het achterste tabblad is getiteld “soort- gegevens”. De verantwoording van de gegevens daaronder volgt hierna.

In de onder het tabblad “soortgegevens” gepresenteerde gegevens kunnen vijf typen gegevens worden onderscheiden, namelijk:

- (a) de wetenschappelijke soortnaam, waarbij inbegrepen de precieze taxonomische indeling van de betreffende soort (o.a. in relatie tot eventueel onderscheiden ondersoorten);
- (b) de Nederlandse soortnaam;
- (c) het wel of niet voorkomen van de soort in Nederland;
- (d) de wijze van voorkomen van de soort in Nederland (is een soort in Neder- land een regelmatige voortplanter, een regelmatige gast of een dwaal- gast?);
- (e) de zeldzaamheid van de soort en de trend in omvang en/of verspreiding van de Nederlandse populatie van de soort.

Vooralsnog wordt in de database voor het wel voorkomen van een soort in Nederland de volgende definitie gehanteerd: regelmatige voortplanters, regel- matige gasten en dwaalgasten in Nederland (inclusief het Nederlands Continen- taal Plat op de Noordzee)¹.

Onder “regelmatige voortplanter” wordt een soort verstaan die zich tenminste tot en met 1900 in Nederland heeft voortgeplant, of sinds die tijd Nederland op eigen kracht heeft bereikt en zich tevens tenminste tien aaneengesloten jaren heeft voortgeplant.

Onder “regelmatige gast” wordt een soort verstaan die tenminste tot en met 1900 in Nederland is voorgekomen, of sinds die tijd Nederland op eigen kracht heeft bereikt en tevens gedurende tenminste tien aaneengesloten jaren met tenminste 50 exemplaren is voorgekomen.

Onder “dwaalgast” wordt een soort verstaan die Nederland in of na 1900 op eigen kracht heeft bereikt, maar zich niet tenminste tien aaneengesloten jaren heeft voortgeplant en niet gedurende tenminste tien aaneengesloten jaren met tenminste 50 exemplaren is voorgekomen.

Overige soorten worden in de database beschouwd als “niet-inheems” (ook al zijn ze in het wild in Nederland waargenomen).

Veel soorten voldoen aan de criteria voor zowel regelmatige voortplanter als regelmatige gast; per soort wordt echter één status toegekend en daarbij heeft

---

¹ De definitie is onder meer gebaseerd op criteria die de Europese Commissie in relatie tot de Vogelrichtlijn hanteert voor natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van EU-lidstaten.

regelmatige voortplanter de prioriteit. Voorts worden hierna ook nog de begrippen “exoot” en “(niet-)ingeburgerd” gehanteerd.

Onder “exoot” of “ingeburgerde exoot” wordt een soort verstaan die sinds 1900 Nederland heeft bereikt als gevolg van menselijk handelen (zoals uitzetten, uitzaaïen of laten ontsnappen) en waarvan zich vervolgens een zelfstandige populatie heeft gevestigd.

Onder “niet-ingeburgerde exoot” wordt een soort verstaan die sinds 1900 Nederland heeft bereikt als gevolg van menselijk handelen, maar waarvan zich (nog) geen zelfstandige populatie heeft gevestigd.

Hierna wordt voor de verschillende in de database onderscheiden soortgroepen (zoals vaatplanten of vogels) aangegeven welke bronnen voor deze vijf typen gegevens werden geraadpleegd. De onderscheiden soortgroepen worden hierna in alfabetische volgorde van hun Nederlandse namen weergegeven.

Aaltjes (Nematoda)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Amfibieën (Amphibia)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): J.P. Gasc, A. Cabela, J. Crnobrnja-Isailovic, D. Dolmen, K. Grossenbacher, P. Haffner, J. Lescure, H. Martens, J.P. Martínez Rica, H. Maurin, M.E. Oliveira, T.S. Sofianidou, M. Veith & A. Zuiderwijk, eds. (1997): Atlas of Amphibians and Reptiles in Europe (Societas Europaea Herpetologica / Muséum National d'Histoire Naturelle, Paris);
- (b) Nederlandse soortnamen: W. Bergmans & A. Zuiderwijk (1980/1984): Amfibieën en Reptielen in Nederland (2e druk; KNNV, Hoogwoud);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (a);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (b);
- (e) Zeldzaamheid en trend: R.C.M. Creemers (1996): Bedreigde en kwetsbare Reptielen en Amfibieën in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (RAVON, Nijmegen).

Bijen (Apidae s.l.)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): T.M.J. Peeters & M. Reemer (2003): Bedreigde en verdwenen bijen in Nederland (Apidae s.l.); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland, Leiden);

- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Bloedzuigers (Hirudinea)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.F.M. Verdonschot, L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & T.H. van den Hoek (2001): Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera (Alterra, Wageningen);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Dagvlinders (Rhopalocera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): O. Karsholt & J. Razowski, 1996: The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist (Apollo Books Aps., Stenstrup); voor ondersoorten: T. Tolman/vert. en bew. I. van Halder (1999): De nieuwe Vlindergids (Tirion, Baarn);
- (b) Nederlandse soortnamen: D. Groenendijk, red. (2001): Lijst van Nederlandse namen van macrovlinders in Nederland (De Vlinderstichting/NEV-CNNI, Wageningen);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: T. Tolman/vert. en bew. I. van Halder (1999): De nieuwe Vlindergids (Tirion, Baarn), aangevuld met S. Janssen (2003): Dagvlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2002, in: Anoniem (2003): Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen (EIS-Nederland / De Vlinderstichting / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden / Wageningen / Assen);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (c);
- (e) Zeldzaamheid en trend: I. Wynhoff & C.A.M. van Swaay (1995): Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (De Vlinderstichting, Wageningen).

Duizendpoten (Chilopoda)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Haften (Ephemeroptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.F.M. Verdonschot, L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & T.H. van den Hoek (2001): Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera (Alterra, Wageningen);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (d).

Hydroïdpoliepen (Hydrozoa)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling B. Hoeksema (Naturalis; 2004).
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: schriftelijke mededeling B. Hoeksema (Naturalis; 2004);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Kakkerlakachtigen (Dyctioptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Kevers (Coleoptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling EIS-Nederland (2000) en schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (PD; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: schriftelijke mededeling EIS-Nederland (2000);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (b).

Kokerjuffers (Trichoptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.F.M. Verdonschot, L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & T.H. van den Hoek (2001): Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera (Alterra, Wageningen);

- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (d).

Korstmossen (Lichenes)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): A. Aptroot, C.M. van Herk, L.B. Sparrius & J.L. Spier (2004): Checklist van de Nederlandse Korstmossen en korstmosparasieten (Buxbaumiella 69: 17-55).²
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a).
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (a);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: A. Aptroot, C.M. van Herk, H.F. van Dobben, P.P.G. van den Boom, A.M. Brand & L. Spier (1998): Bedreigde en kwetsbare korstmossen in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (Buxbaumiella 46: 1-101); in drie gevallen is de Checklist (zie boven) als bron gebruikt, als aanvulling (*Cladina portentosa*), vanwege nieuwe taxonomische inzichten (*Diplotomma albostrum*) en het corrigeren van een fout (zeldzaamheid en trend van *Haematomma ochroleucum* blijkt alleen te slaan op var. *ochroleucum*; de soort als geheel is algemeen en niet afgenomen; het is dan ook onterecht dat de soort op de Rode Lijst staat) (schriftelijke mededeling A. Aptroot, 2005); voor *Aspicilia verrucigera* is de bron A. Aptroot (schriftelijke mededeling, 2005).

Kreeftachtigen (Crustacea)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling EIS-Nederland (2000) en schriftelijke mededeling C.H.J.M. Fransen (Naturalis; 2004).
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: schriftelijke mededeling EIS-Nederland (2000); voor de steurkrabben: schriftelijke mededeling C.H.J.M. Fransen (Naturalis; 2004);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (c);
- (e) Zeldzaamheid en trend: voor rivierkreeft (*Astacus astacus*): schriftelijke mededeling P. Verdonschot (2000).

Libellen (Odonata)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): J. d'Aguilar & J.-L. Dommangeat, 1985/1998: Guide des libellules d'Europe et d'Afriques du Nord (2e editie; Delachaux et Niestlé S.A., Lausanne/Paris).
- (b) Nederlandse soortnamen: Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2002): De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4 (Nationaal

² Zie <http://www.biodiv.nl/lichens/dutch_lichens.htm>.

Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden);

- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (b).
- (d) Wijze van voorkomen: zie (b);
- (e) Zeldzaamheid en trend: M. Wasscher (1999): Bedreigde en kwetsbare libellen in Nederland (Odonata); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland, Leiden).

Mieren (Formicidae)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): T.M.J. Peeters, C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis (2004): De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). Nederlandse Fauna 6 (Naturalis / KNNV Uitgeverij / EIS-Nederland, Leiden/Utrecht);
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a)³.

Mijten (Acari)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005).
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Mossen (Bryophyta)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): G. Dirkse, H.J. During & H.N. Siebel (1999): Standaardlijst van de Nederlandse blad-, lever- en hauwmossen (Buxbaumiella 50(2): 68-128), aangevuld met H.N. Siebel, H.J. During & H.M.H. van Melick (2003): Veranderingen aan de Standaardlijst van de Nederlandse blad-, lever- en hauwmossen (Buxbaumiella 65: 29-34)⁴;
- (b) Nederlandse namen: H.N. Siebel, O. Heylen, M.J.H. Kortselius & H. Stieperaere (2002): Nederlandstalige naamlijst van de mosflora van Nederland en België (Buxbaumiella 61: 1-67);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: G. Dirkse, H.J. During & H.N. Siebel

³ De zeldzaamheid- en trendklassen zijn in de database deels anders gedefinieerd dan in deze bron zelf; in de database zijn de klassen bepaald op basis van de in deze bron verzamelde basisgegevens van zeldzaamheid en trend; als gevolg daarvan staat *Anergatus atratulus* nu in de database geclassificeerd als “sterk afgenomen” i.p.v. “afgenomen”, *Formica truncorum* als “zeer zeldzaam” i.p.v. “zeldzaam” en *Formicoxenus nitidulus* als “zeldzaam” i.p.v. “vrij algemeen”.

⁴ Zie: <<http://www.blwg.nl/mossen/standaardlijst/>>.

- (1999): Standaardlijst van de Nederlandse blad-, lever- en hauwmossen (Buxbaumiella 50(2): 68-128), aangevuld met H.N. Siebel, H.J. During & H.M.H. van Melick (2003): Veranderingen aan de standaardlijst van de Nederlandse blad-, lever- en hauwmossen (Buxbaumiella 65: 29-34)⁵;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (c);
- (e) Zeldzaamheid en trend: voor soorten van de Rode Lijst: H.N. Siebel, B.F. van Tooren, H.M.H. van Melick, A.C. Bouman, H.J. During & K.W. van Dort (2000): Bedreigde en kwetsbare mossen in Nederland: basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (Buxbaumiella 54)⁶; voor overige soorten: schriftelijke mededeling R.J. Bijlsma (2004).

Nachtvlinders (Heterocera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): O. Karsholt & J. Razowski (1996): The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist (Apollo Books Aps., Stenstrup);
- (b) Nederlandse soortnamen: D. Groenendijk, red. (2001): Lijst van Nederlandse namen van macrovlinders in Nederland (De Vlinderstichting/NEV-CNNI, Wageningen);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: J.H. Kuchlein & R. de Vos (1999): Geannoteerde Naamlijst van de Nederlandse Vlinders (Backhuys Publishers, Leiden);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Netvleugeligen (Neuroptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Paddestoelen (Macrofungi)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): E. Arnolds & T.W. Kuyper (1996): Bedreigde en kwetsbare paddestoelen in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (NMV/Biologisch Station Wijster, Wijster).
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;

⁵ In de database is ook *Sphagnum centrale* opgenomen, hoewel die slechts in één jaar (2001) is waargenomen; daarmee is deze soort (nog) geen regelmatige voortplanter. Hoewel het ongebruikelijk is, is in dit geval de status van dwaalgast toegepast, omdat de definitie van dwaalgast van toepassing blijkt te zijn voor deze soort.

⁶ N.B.: in de Toelichting op de Rode Lijst staat kalkvedermos (*Fissidens dubius*) te boek als zeer zeldzaam en sterk afgenomen; dit zou betekenen dat deze soort eigenlijk als "Bedreigd" had moeten zijn gecategoriseerd i.p.v. de huidige categorisering "Kwetsbaar".

- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Platwormen (Turbellaria)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.F.M. Verdonschot, L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & T.H. van den Hoek (2001): Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera (Alterra, Wageningen);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Reptielen (Reptilia)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): J.P. Gasc, A. Cabela, J. Crnobrnja-Isailovic, D. Dolmen, K. Grossenbacher, P. Haffner, J. Lescure, H. Martens, J.P. Martínez Rica, H. Maurin, M.E. Oliveira, T.S. Sofianidou, M. Veith & A. Zuiderwijk, eds. (1997): Atlas of Amphibians and Reptiles in Europe (Societas Europaea Herpetologica / Muséum National d'Histoire Naturelle, Paris);
- (b) Nederlandse soortnamen: W. Bergmans & A. Zuiderwijk (1980/1984): Amfibieën en Reptielen in Nederland (2e druk; KNNV, Hoogwoud);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (a);
- (d) Wijze van voorkomen: zie (b);
- (e) Zeldzaamheid en trend: R.C.M. Creemers (1996): Bedreigde en kwetsbare Reptielen en Amfibieën in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (RAVON, Nijmegen).

Sluipwespen (Ichneumonidae)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Spinnen (Araneae)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.J. van Helsdingen (1993): Grote wolfspinnen in Nederland. In: C.A.M. van Swaay & I. van Halder, red. (1993): Jaarboek Natuur 1993. PGO – Flora en Fauna (De Vlinderstichting, Wageningen);
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);

- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Springstaarten (Collembola)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Sprinkhanen en krekels (Orthoptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): B. Odé (1999): Bedreigde en kwetsbare sprinkhanen en krekels in Nederland (Orthoptera); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland, Leiden);
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Stenvliegen (Plecoptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.F.M. Verdonschot, L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & T.H. van den Hoek (2001): Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera (Alterra, Wageningen);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (a).

Stekelhuidigen (Echinodermata)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): H.G. Hansson (1999): European Echinodermata Check-List⁷.
- (b) Nederlandse namen: W.J. Wolff (1975): Stekelhuidigen – Echinodermata (KNNV, Hoogwoud);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (b), gecorrigeerd m.b.v. H.G. Hansson (1999): European Echinodermata Check-List.;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (b), gecorrigeerd m.b.v. H.G. Hansson (1999): European Echinodermata Check-List;

⁷ Zie: <http://www.tmbd.se/libdb/taxon/neat_pdf/EurEchin.pdf>.

- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Thripsen (Thysanoptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Planteziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Tweevleugeligen (Diptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): P.L.T. Beuk, ed. (2000): Checklist of the Diptera of the Netherlands (KNNV Uitgeverij, Utrecht);
- (b) Nederlandse soortnamen: schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005) en A. Barendregt (2001): Zweefvliegtabel (9e druk; Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht).
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Vaatplanten (Spermatophyta en Pteridophyta)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): W.L.M. Tamis, R. van der Meijden, J. Runhaar, R.M. Bekker, W.A. Ozinga, B. Odé & I. Hoste (2004): Standaardlijst van de Nederlandse flora 2003 (Gorteria 30-4/5);
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (a);
- (d) Wijze van voorkomen: R. van der Meijden, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P. M. Witte & D. Bal (2000): Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (Floron/Nationaal Herbarium Nederland, Leiden);
- (e) Zeldzaamheid en trend: zie (d)⁸;

Vissen (Pisces s.l.)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): H. Nijssen & H.J. de Groot (1987): De Vissen van Nederland (KNNV, Hoogwoud), aangevuld met
- (b) Nederlandse soortnamen: zie (a);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: zie (a)⁹;

---

⁸ In een aantal gevallen leidden gewijzigde taxonomische inzichten (zie referentie onder (a)) tot het niet meer gebruiken van de zeldzaamheid- en trendgegevens uit deze bron.

- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: H.W. de Nie (1997): Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland; voorstel voor een Rode Lijst (Stichting Atlas Nederlandse Zoetwatervissen, Nieuwegein) en N. Daan (2000): De Noordzee-visfauna en criteria voor het vaststellen van doelsoorten voor het natuurbeleid (RIVO, IJmuiden) en OVB-bericht 2005.9.

Vogels (Aves)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): C.G. Sibley & B.L. Monroe (1990/1993): *Distribution and Taxonomy of Birds of the World* (inclusief supplement; Yale University Press, New Haven/London)¹⁰; voor ondersoorten: S. Cramp, ed. (1977-1994): *Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic* (Oxford University Press, Oxford);
- (b) Nederlandse soortnamen: M. Walters/vert. en bew. A.J. van Loon (1997): *Complete checklist Vogels van de wereld* (Tirion, Baarn)¹¹; Nederlandse namen op ondersoortniveau volgens: A.B. van den Berg & C.A.W. Bosman, 1999/2001: *Zeldzame vogels van Nederland met vermelding van alle soorten. Avifauna van Nederland 1* (tweede, herziene druk; GMB Uitgeverij / St. Uitgeverij van de KNNV, Haarlem/Utrecht) en R.G. Bijlsma, F. Hustings & C.J. Camphuysen (2001): *Algemene en schaarse vogels van Nederland. Avifauna van Nederland 2* (GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem/ Utrecht)¹²;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: A.B. van den Berg (2005): *Lijst van Nederlandse vogelsoorten*¹³; voor ondersoorten aangevuld met A.B. van den Berg & C.A.W. Bosman (1999/2001): *Zeldzame vogels van Nederland met vermelding van alle soorten. Avifauna van Nederland 1* (tweede, herziene druk; GMB Uitgeverij / St. Uitgeverij van de KNNV, Haarlem/ Utrecht) en R.G. Bijlsma, F. Hustings & C.J. Camphuysen (2001): *Algemene en schaarse vogels van Nederland. Avifauna van Nederland 2* (GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht)¹⁴.

---

⁹ OVB-bericht 2005.9 betreft de dwaalgasten paganelgrondel en witvinggrondel; er is geen bewijs dat de knorrepos op eigen kracht in ons land is gekomen.

¹⁰ Een samenvatting is verschenen als: B.L. Monroe & C.G. Sibley: *A World Checklist of Birds* (Yale University Press, New Haven/London).

¹¹ Wanneer in Sibley & Monroe (1990/1993) soorten uit de lijst van Walters zijn samengevoegd, is voor de soortnaam in principe de Nederlandse naam van de nominaat-ondersoort gebruikt, tenzij de Nederlandse namen teveel van elkaar verschillen: dan wordt in de database de toevlucht genomen tot het noemen van meer dan één naam, zoals bij zwarte kraai/bonte kraai.

¹² Wanneer deze bronnen geen Nederlandse namen van ondersoorten noemen, wordt in de database uitgeweken naar andere bronnen. Dit betreft voor noordelijke en zuidelijke alk en voor Atlantische, Britse en noordelijke zeekoet: J. Ferguson-Lees & J. Willis/vert. en bew. A.B. van den Berg, R. van Halewijn, D.J. Moerbeek & G.J. Oreel (1987): *Tirions Vogelgids* (Tirion, Baarn) en voor Britse frater, Britse putter, Engelse kleine mantelmeeuw, oostelijke zanglijster en Scandinavische zilvermeeuw: L. van Duuren, E.J. van IJendoorn & E.R. Osieck (1988): *Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels* (Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Zeist).

¹³ Zie: <http://home.planet.nl/~arnoud.vandenberg/Files/weblijstcons20050809-6w.pdf>.

¹⁴ De gon-gon (*Pterodroma feae*) is in de database opgenomen als dwaalgast, maar het is niet uitgesloten dat de waarneming betrekking heeft op de freira (*P. madeira*) of de donsstormvogel (*P. mollis*); dat is de reden dat in A.B. van den Berg (2005) alledrie de soorten als één 'soort' staan vermeld, onder de overkoepelende Nederlandse naam donsstormvogel; onder de baardgrasmus

- (d) Wijze van voorkomen: zie (c);
- (e) Zeldzaamheid en trend: F. Hustings, C. Borggreve, C. van Turnhout & J. Thissen (2004): Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria (VBN/SOVON, Zeist).

Wantsen, plantluizen en cicaden (Hemiptera)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): schriftelijke mededeling A.J.M. Loomans (Plantenziektenkundige Dienst; 2005);
- (b) Nederlandse soortnamen: niet van toepassing;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: niet van toepassing;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (a);
- (e) Zeldzaamheid en trend: niet van toepassing.

Weekdieren (Mollusca)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): R.H. de Bruyne, H. Wallbrink & A.W. Gmelig Meyling (2003): Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland/ANEMOON, Leiden/Heemstede), aangevuld voor de geslachten *Ensis* en *Spisula* met schriftelijke mededeling E. Gittenberger (Naturalis; 2004) en voor de Noordkromp en de Purperlak met R. Leewis (2002): Veldgids Flora en fauna van de zee (KNNV, Utrecht);
- (b) Nederlandse soortnamen: R.H. de Bruyne, H. Wallbrink & A.W. Gmelig Meyling (2003): Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland/ANEMOON, Leiden/Heemstede), aangevuld voor de geslachten *Ensis* en *Spisula* met R.H. de Bruyne, R.A. Bank, J.P.H.M. Adema & F.A. Perk (1994): Nederlandse naamlijst van de weekdieren (Mollusca) van Nederland en België (Backhuysen, Leiden) en voor de Noordkromp en de Purperlak met R. Leewis (2002): Veldgids Flora en fauna van de zee (KNNV, Utrecht);
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: voor de geslachten *Ensis* en *Spisula*: schriftelijke mededeling E. Gittenberger (Naturalis; 2004) en voor de Noordkromp en de Purperlak R. Leewis (2002): Veldgids Flora en fauna van de zee (KNNV, Utrecht);
- (d) Wijze van voorkomen: R.H. de Bruyne, H. Wallbrink & A.W. Gmelig Meyling (2003): Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland/ANEMOON, Leiden/Heemstede), aangevuld voor de geslachten *Ensis* en *Spisula* met schriftelijke mededeling E. Gittenberger (Naturalis; 2004) en voor de Noordkromp en de Purperlak met R. Leewis (2002): Veldgids Flora en fauna van de zee (KNNV, Utrecht);
- (e) Zeldzaamheid en trend: R.H. de Bruyne, H. Wallbrink & A.W. Gmelig Meyling (2003): Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in

---

(*Sylvia cantillans ssp. cantillans*) valt ook de recent (maar niet in Cramp e.a.) onderscheiden *ssp. moltonii* (die Van den Berg (2005) eveneens als dwaalgast beschouwen).

Nederland (Mollusca); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst (EIS-Nederland/ANEMOON, Leiden/Heemstede).

Zoogdieren (Mammalia)

- (a) Wetenschappelijke soortnamen (en taxonomische definiëring): D.E. Wilson & D.M. Reeder, eds. (1993): *Mammal Species of the World* (Smithsonian Institution Press, Washington); voor ondersoorten: A.J. Mitchell-Jones, G. Amori, W. Bogdanowicz, B. Kryštufek, P.J.H. Reijnders, F. Spitzenberger, M. Stubbe, J.B.M. Thissen, V. Vohralík & J. Zima (1999): *The Atlas of European Mammals* (The Academic Press, London)¹⁵;
- (b) Nederlandse soortnamen: R. Lange, P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (1994): *Zoogdieren van West-Europa* (KNNV/VZZ, Utrecht), aangevuld met F.H. van den Brink (1955/1977): *Zoogdierengids van alle in ons land en overig Europa voorkomende zoogdieren* (vierde, geheel nieuw bewerkte druk; Elsevier, Amsterdam/Brussel)¹⁶;
- (c) Wel of niet voorkomen in Nederland: R. Lange, P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (1994): *Zoogdieren van West-Europa* (KNNV/VZZ, Utrecht), aangevuld met F.H. van den Brink (1955/1977): *Zoogdierengids van alle in ons land en overig Europa voorkomende zoogdieren* (vierde, geheel nieuw bewerkte druk; Elsevier, Amsterdam/Brussel) en schriftelijke mededeling R. Witte (VZZ; 2004)¹⁷;
- (d) Wijze van voorkomen: zie (c);
- (e) Zeldzaamheid en trend: H. Hollander & P. van der Reest, red. (1994): *Rode Lijst van bedreigde zoogdieren in Nederland; basisdocument* (VZZ, Utrecht)¹⁸.

---

¹⁵ Aanvulling: de afsplitsing van *Pipistrellus pygmeus* van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) is in 2003 geaccepteerd door de ICZN.

¹⁶ In Lange (e.a.) wordt bij de gewone bosspitsmuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de gewone zeehond het onderdeel 'gewone' tussen haakjes gezet; er is voor gekozen om (vanwege het onderscheid met verwante soorten) van het onderdeel 'gewone' in de naam gebruik te maken. Dat is overigens niet gedaan bij '(westelijke) egel', omdat dat een ongebruikelijke naam is.

¹⁷ Van de bever komt in Nederland ook een ondersoort uit Oost-Europa voor (*ssp. vistulanus*); deze ondersoort is echter een exoot die vanuit geïntroduceerde populaties in Duitsland ons land is binnengekomen (schriftelijke mededeling F. Niewold, Alterra; 2004); Ondanks gericht zoeken, is de recent onderscheiden kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmeus*) (nog) niet in Nederland waargenomen (mondelijke mededeling P.H.C. Lina, 2005); De wilde kat (*Felis silvestris*) is mogelijk tweemaal in Nederland waargenomen (medio jaren 1990; 2004); DNA-monsters moeten nog worden onderzocht en daarom wordt deze soort vooralsnog als niet-inheems beschouwd (schriftelijke mededeling R. Witte, VZZ; 2004).

¹⁸ De zeldzaamheidsgegevens van edelhert, hamster en wild zwijn zijn gecorrigeerd op basis van de gegevens die ten grondslag lagen aan dit document, maar die in dat document niet consequent waren geïnterpreteerd. De correctie is gebeurd conform de publicatie van de rode lijsten in 2004.

3. Verantwoording van de informatie onder het tabblad “wettelijke bescherming, beleid en signalering”

In deze paragraaf wordt de inhoud verantwoord van het tabblad getiteld “wettelijke bescherming, beleid en signalering”. Dat is het voorste van twee tabbladen die verschijnen, nadat in de database een bepaalde soort is aangeklikt. Hierna wordt, voor de verschillende onderdelen van wetgeving (b.v. onderdelen van de Flora- en faunawet), beleid (b.v. soortbeschermingsplannen) of signalering (b.v. rode lijsten), die in de database zijn opgenomen, in de subparagrafen (a) steeds aangegeven in welke formele documenten de soorten worden genoemd waarop die onderdelen betrekking hebben. Verder geeft de wet- en regelgeving die in de database is opgenomen niet in alle gevallen ondubbelzinnig aan welke soorten precies onder die wet- of regelgeving vallen. Soms worden bijvoorbeeld alleen groepen van soorten genoemd (bijvoorbeeld: “alle soorten vleermuizen”). In die gevallen is dus - uitgaande van de voor deze database gehanteerde criteria - voor de database geïnterpreteerd welke soorten in principe tot een dergelijke groep behoren. In de subparagrafen (b) wordt hierna - indien van toepassing - aangegeven waar en hoe die interpretaties hebben plaatsgevonden. Wel moet worden opgemerkt dat de database in dit verband een *hulpmiddel* is en *geen officiële publicatie* van een nadere invulling of interpretatie van regelgeving of beleid (zoals die bijvoorbeeld in Staatsblad of Staatscourant verschijnen).

3.1. INTERNATIONAAL

3.1.1. EU-regelingen

3.1.1.1. [Vogelrichtlijn](#)

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

Hierna worden voor de verschillende in de database onderscheiden soort-categorieën van de Vogelrichtlijn de voor de database geraadpleegde bronnen genoemd waarin de soortenlijsten voor deze categorieën staan.

[geregeld voorkomende trekvogel \(artikel 4.2 Vogelrichtlijn\)](#)

Voor de categorie “geregeld voorkomende trekvogel (artikel 4.2 Vogelrichtlijn)” werden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Voor de “selectiesoorten”: Bijlage 2A van Bijlage 1 (“Selectiecriteria en methode van begrenzing”) van: Ministerie van LNV (2000): Nota van antwoord Vogelrichtlijn, Deel 1: Algemeen.;
- Voor de “begrenzingssoorten”: Bijlage 3A en 3B van Bijlage 1 van hetzelfde document als zojuist genoemd voor de “selectiesoorten”.

soort van Bijlage I (artikel 4.1 Vogelrichtlijn)

Voor de categorie “soort van Bijlage I (artikel 4.1 Vogelrichtlijn)” werden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Algemeen: Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek en de aanpassingen van de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrond (Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003) voor de complete soortenlijst¹⁹.
- Voor de “selectiesoorten”: : Bijlage 1A van Bijlage 1 (“Selectiecriteria en methode van begrenzing”) van: Ministerie van LNV (2000): Nota van antwoord Vogelrichtlijn, Deel 1: Algemeen.
- Voor de “geregeld voorkomende niet-selectiesoorten”: Bijlage 1B van Bijlage 1 van hetzelfde document als zojuist genoemd voor de “selectiesoorten”.

- soort van Bijlage II/1 (artikel 7.2 Vogelrichtlijn)

- soort van Bijlage II/2 (artikel 7.3 Vogelrichtlijn)

- soort van Bijlage III/1 (artikel 6.2 Vogelrichtlijn)

- soort van Bijlage III/2 (artikel 6.3 Vogelrichtlijn)

Voor de categorieën “soort van Bijlage II/1 (artikel 7.2 Vogelrichtlijn)”, “soort van Bijlage II/2 (artikel 7.3 Vogelrichtlijn)”, “soort van Bijlage III/1 (artikel 6.2 Vogelrichtlijn)” en “soort van Bijlage III/2 (artikel 6.3 Vogelrichtlijn)” werd de volgende bron geraadpleegd:

Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek en de aanpassingen van de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrond (Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003)²⁰.

¹⁹ De toetredingsakte is op internet gepubliceerd (opzoekbaar in EUR-lex), maar de complete geldende tekst van de Vogelrichtlijn, inclusief bijlagen, is opgenomen in het CONSLEG-systeem (in de vorm van een ‘geconsolideerde tekst’) en gepubliceerd als: <http://europa.eu.int/eur-lex/nl/consleg/pdf/1979/nl_1979L0409_do_001.pdf>.

²⁰ Zie vorige voetnoot.

(b) Selectie Nederlandse soorten

Voor de categorie ‘geregeld voorkomende trekvogel (artikel 4.2 Vogelrichtlijn)’ zijn alle soorten van de lijst in bovengenoemde bron in de database opgenomen (met inachtneming van de voetnoten 27²¹ en 31 in bijlage 1 van deze bron).

Voor de overige categorieën zijn vooralsnog die soorten in de database opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: Ministerie van LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen.

De dwergmeeuw, de strandplevier en de zuidelijke bonte strandloper zijn pas na de gebiedsselectie van 2000 opgenomen op Bijlage I van de Vogelrichtlijn en daarom staan ze in de database (en de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn) te boek als: “geen selectiesoort”. Alle drie de (onder-)soorten zijn reeds goed vertegenwoordigd in het Nederlandse netwerk van Vogelrichtlijngebieden. Strandplevier en dwergmeeuw waren reeds als begrenziingssoort betrokken bij de aanwijzingen in 2000 (als "andere trekvogels" zoals bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn) en voor beide zijn gebieden aangewezen. Van de strandplevier vallen zelfs vrijwel alle gebieden waar de soort voorkomt binnen de Vogelrichtlijngebieden. De zuidelijke bonte strandloper is een ondersoort die in het veld niet kan worden onderscheiden van andere ondersoorten (waarvan de nominaatvorm het meest talrijk is), maar gebruikt dezelfde gebieden als de voor de soort aangewezen gebieden²².

3.1.1.2. [Habitatrichtlijn](#)

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

Hierna worden voor de verschillende in de database onderscheiden soort-categorieën van de Habitatrichtlijn de voor de database geraadpleegde bronnen genoemd waarin de soortenlijsten voor deze categorieën staan.

[soort van Bijlage II](#)

Voor de categorie “soort van Bijlage II” werden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Algemeen: Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek en de aanpassingen van

---

²¹ In deze voetnoot staat dat zeven soorten geen selectiesoort zijn geworden; ze worden echter niet met name genoemd; het gaat om dwergmeeuw, grote zee-eend, krombekstrandloper, krooneend, regenwulp, strandplevier en zomertaling (schriftelijke mededeling E. Osieck, 2004).

²² In principe sluiten de categorieën ‘soort van Bijlage I’ en ‘geregeld voorkomende trekvogel’ elkaar uit, behalve voor deze twee soorten (omdat ze pas later op Bijlage I kwamen).

de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrond (Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003) voor de complete soortenlijst²³.

- Voor de soorten waarvoor Nederland Natura-2000-gebieden moet aanwijzen: *Reference List of habitat types and species present in the region - Atlantic Region*. Doc. Atl/B/fin. 5, July 2002 (Europese Commissie / DG Milieu, 2002)²⁴.

- [soort van Bijlage IV](#)

- [soort van Bijlage V](#)

Voor de categorieën “soort van Bijlage IV” en “soort van Bijlage V” werd de volgende bron geraadpleegd:

Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek en de aanpassingen van de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrond (Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003)²⁵.

(b) Selectie Nederlandse soorten

Voor de soorten waarvoor Nederland Natura-2000-gebieden moet aanwijzen is de hierboven genoemde *reference list* gehanteerd (zie onder “soort van bijlage II”).

Voor alle andere soorten, waaronder ook nog enige Bijlage-II-soorten die niet op de *reference list* staan, zijn in de database voornamelijk die soorten opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: Ministerie van LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”))). Hieronder staat per soortgroep een nadere toelichting (in alfabetische volgorde van de Nederlandse soortgroepen).

Amfibieën (Amphibia)

De Italiaanse kamsalamander (*Triturus carnifex* = *Triturus cristatus carnifex*) staat op Bijlage II en IV van de Habitatrictlijn, maar deze (onder)soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt deze (onder)soort in de database als niet-inheems beschouwd.

---

²³ De toetredingsakte is op internet gepubliceerd (opzoekbaar in EUR-lex), maar de complete geldende tekst van de Habitatrictlijn, inclusief bijlagen, is opgenomen in het CONSLEG-systeem (in de vorm van een ‘geconsolideerde tekst’) en gepubliceerd als: <http://europa.eu.int/eur-lex/nl/consleg/pdf/1992/nl_1992L0043_do_001.pdf>.

²⁴ Zie <http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/natura_2000_network/biogeographic_regions/atlantic/pdf/reference_list_atlantic.pdf>.

²⁵ Zie voorlaatste voetnoot.

Kevers (Coleoptera)

De heldenbok (*Cerambyx cerdo*) staat op Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn, maar deze soort is reeds voor 1900 verdwenen (waarnemingen van na 1900 betreffen onopzettelijk door de mens ingevoerde dieren²⁶) en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Korstmossen (Lichenes)

Bij de korstmossen wordt op Bijlage V van de Habitatrichtlijn het onder-geslacht *Cladonia* subgenus *Cladina* (rendiermos) genoemd. Er zijn geen officiële - aan de Habitatrichtlijn gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van korstmossen in Nederland (zie onder korstmossen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Het resultaat is als volgt:

Cladina arbuscula, *Cladina ciliata*, *Cladina mitis*, *Cladina portentosa* en *Cladina rangiferina*.

Mossen (Bryophyta)

Bij de mossen wordt op Bijlage V van de Habitatrichtlijn het geslacht “*Sphagnum*” (veenmos) genoemd (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen officiële - aan de Habitatrichtlijn gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten mossen in Nederland (zie onder mossen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Het resultaat is als volgt:

Sphagnum affine, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum balticum*, *Sphagnum capillifolium*, *Sphagnum compactum*, *Sphagnum contortum*, *Sphagnum cuspidatum*, *Sphagnum denticulatum*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum fimbriatum*, *Sphagnum flexuosum*, *Sphagnum fuscum*, *Sphagnum girgensohnii*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum majus*, *Sphagnum molle*, *Sphagnum palustre*, *Sphagnum papillosum*, *Sphagnum platyphyllum*, *Sphagnum pulchrum*, *Sphagnum quinquefarium*, *Sphagnum riparium*, *Sphagnum rubellum*, *Sphagnum russowii*, *Sphagnum squarrosum*, *Sphagnum subnitens*, *Sphagnum subsecundum*, *Sphagnum tenellum* en *Sphagnum teres*.

---

²⁶ Zie: H. Huijbregts, 2003: Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.

Nachtvlinders (Heterocera)

Eriogaster catax staat op Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn, maar deze soort is alleen in 1853 waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Reptielen (Reptilia)

De Europese moerasschildpad (*Emys orbicularis*) staat op Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn, maar deze soort is een exoot waarvan alleen ontsnapte exemplaren zijn waargenomen en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Vaatplanten (Spermatophyta en Pteridophyta)

Bij de vaatplanten wordt op Bijlage V van de Habitatrichtlijn het geslacht *Lycopodium* genoemd (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen officiële - aan de Habitatrichtlijn gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van plantensoorten in Nederland (zie onder “vaatplanten” in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Daarbij is dit geslacht geïnterpreteerd in de zin zoals ten tijde van de publicatie van deze bijlage gebruikelijk was (inmiddels is dit geslacht echter opgesplitst (zie ook het Basisrapport van de Rode Lijst Vaatplanten)). Het resultaat is als volgt:

Diphasiastrum tristachyum, *Huperzia selago*, *Lycopodiella inundata*, *Lycopodium annotinum* en *Lycopodium clavatum*²⁷.

Klaverbladvaren (*Marsilea quadrifolia*) staat op Bijlage II en IV, maar de paar waarnemingen van deze soort betreffen naar alle waarschijnlijkheid ontsnapte exemplaren; de soort staat daarom niet op de zogeheten standaardlijst (zie (a) onder “vaatplanten” in paragraaf 2) en wordt daarmee ook in de database als niet-inheems beschouwd.

Vissen (Pisces s.l.)

Bij de vissen worden op Bijlage II en V van de Habitatrichtlijn ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van geslachten (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen officiële - aan de Habitatrichtlijn gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vissoorten in Nederland (zie onder vissen in

---

²⁷ *Diphasiastrum complanatum* valt onder het geslacht *Lycopodium* (s.l.), maar deze soort is na 1900 niet meer waargenomen en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- “Alosa” (d.w.z.: geslacht Alosa):
Alosa alosa en *Alosa fallax*;

- “Barbus” (d.w.z.: geslacht Barbus):
Barbus barbus;

- “Coregonus” (d.w.z.: geslacht Coregonus)²⁸:
Coregonus lavaretus.

De roofblei (*Aspius aspius*) staat op Bijlage II en V van de Habitatrichtlijn, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Weekdieren (Mollusca)

De rivierparelmossel (*Margaritifera auricularia*) staat op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, maar deze soort is alleen als fossiel waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) is na het vaststellen van de referentielijst opgenomen op Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn. Gezien het voorkomen van deze soort, is het te verwachten dat Nederland genoemd zal worden op een volgende versie van de referentielijst. Daarop vooruitlopend worden in Nederland nu al Natura-2000-gebieden voor deze soort aangewezen.

Zoogdieren (Mammalia)

Bij de zoogdieren worden op Bijlage IV en V van de Habitatrichtlijn ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families of orden (met de aanduiding “Alle soorten”). Er zijn geen officiële - aan de Habitatrichtlijn gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder zoogdieren in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- “Cetacea” (d.w.z.: walvisachtigen):
Balaenoptera acutorostrata, *Balaenoptera borealis*, *Balaenoptera physalus*, *Delphinapterus leucas*, *Delphinus delphis*, *Globicephala melas*, *Grampus griseus*, *Hyperoodon ampullatus*, *Kogia breviceps*, *Lagenorhynchus acutus*, *Lagenorhynchus albirostris*, *Megaptera novaeangliae*, *Mesoplodon bidens*, *Mesoplodon grayi*,

---

²⁸ “Met uitzondering van *Coregonus oxyrhynchus* - anadrome populaties in bepaalde sectoren van de Noordzee”.

Monodon monoceros, Orcinus orca, Phocoena phocoena, Physeter catodon, Pseudorca crassidens, Stenella coeruleoalba en Tursiops truncatus;

- “Gliridae” (d.w.z.: slaapmuizen)²⁹:
Muscardinus avellanarius;

- “Microchiroptera” (d.w.z.: kleine vleermuizen):
Barbastella barbastellus, Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni, Eptesicus serotinus ssp. serotinus, Myotis bechsteinii, Myotis brandtii ssp. brandtii, Myotis dasycneme, Myotis daubentonii ssp. daubentonii, Myotis emarginatus ssp. emarginatus, Myotis myotis ssp. myotis, Myotis mystacinus ssp. mystacinus, Myotis nattereri, Nyctalus lasiopterus, Nyctalus leisleri ssp. leisleri, Nyctalus noctula ssp. noctula, Pipistrellus nathusii, Plecotus auritus ssp. auritus, Plecotus austriacus ssp. austriacus, Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferru-mequinum, Rhinolophus hipposideros en Vespertilio murinus ssp. murinus;

- “Phocidae” (d.w.z.: zeehondachtigen)³⁰:
Cystophora cristata, Halichoerus grypus, Phoca groenlandica, Phoca hispida ssp. hispida en Phoca vitulina ssp. vitulina.

Op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn staat *Felis silvestris*; in de database is aangenomen dat de huiskat niet onder deze soort wordt verstaan, maar als een aparte soort (*Felis catus*) moet worden beschouwd.

3.1.1.3. CITES-verordeningen

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

Hierna worden voor de verschillende in de database onderscheiden soort-categorieën van de EU-CITES-verordeningen de geraadpleegde bronnen genoemd waarin de soortenlijsten voor deze categorieën staan.

soort van CITES-Basisverordening, bijlage A

Voor de categorie “soort van CITES-Basisverordening, bijlage A” werd de volgende bron geraadpleegd:

Verordening (EG) Nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (Publicatieblad van de Europese Unie L 61 van 3.3.1997), laatst gewijzigd in Verordening (EG) nr. 1497/2003 van de Commissie van 18 augustus 2003 (Publicatieblad van de Europese Unie L 215 van 27.8.2003)³¹.

²⁹ “Alle soorten met uitzondering van *Glis glis* en *Eliomys quercinus*”.

³⁰ “Alle niet op Bijlage IV vermelde soorten”.

³¹ De oorspronkelijke CITES-Basisverordening en de wijzigingen van de bijlagen zijn op internet gepubliceerd (opzoekbaar in EUR-lex), maar de complete geldende tekst is opgenomen in het

[soort van CITES-Basisverordening, bijlage A, waarvoor t.a.v. artikel 8.1 en 8.3 een uitzondering geldt \(Bijlage VIII van de CITES-Uitvoeringsverordening\)](#)

Voor de categorie “soort van CITES-Basisverordening, bijlage A, waarvoor t.a.v. artikel 8.1 en 8.3 een uitzondering geldt (Bijlage VIII van de CITES-Uitvoeringsverordening)” werd de volgende bron geraadpleegd:

Verordening (EG) Nr. 1808/2001 van de Commissie van 30 augustus 2001 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 250 van 19.9.2001)³².

- [soort van CITES-Basisverordening, bijlage B](#)
- [soort van CITES-Basisverordening, bijlage C](#)
- [soort van CITES-Basisverordening, bijlage D](#)

Voor de categorieën “soort van CITES-Basisverordening, bijlage B”, “soort van CITES-Basisverordening, bijlage C” en “soort van CITES-Basisverordening, bijlage D” werd dezelfde bron geraadpleegd als voor de categorie “soort van CITES-Basisverordening, bijlage A” (zie hierboven).

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn vooralsnog de soorten opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: Ministerie van LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”))). Hieronder staat per soortgroep een nadere toelichting (in alfabetische volgorde van de Nederlandse soortgroepen).

Amfibieën (Amphibia)

De brulkikker of stierkikker (*Rana catesbeiana*) staat op Bijlage B van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is een na 1900 ingeburgerde exoot en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Reptielen (Reptilia)

Bij de reptielen wordt op Bijlage A van de CITES-Basisverordening het geslacht zeeschildpadden (Cheloniidae) genoemd (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen

---

CONSLEG-systeem (in de vorm van een ‘geconsolideerde tekst’) en gepubliceerd als:

<http://europa.eu.int/eur-lex/nl/consleg/pdf/1997/nl_1997R0338_do_001.pdf>.

³² Zie <http://europa.eu.int/comm/environment/cites/regulations/01250_nl.pdf>.

officiële - aan de CITES-verordeningen gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten reptielen in Nederland (zie onder reptielen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Het resultaat is als volgt:

Caretta caretta, *Chelonia mydas* en *Lepidochelys kempii*.

De roodwangsierschildpad (*Trachemys scripta ssp. elegans*) staat op Bijlage B van de CITES-Basisverordening, maar komt in Nederland alleen met ontsnapte dieren voor en wordt daarom in de database als niet-inheems beschouwd.

Vaatplanten (Spermatophyta en Pteridophyta)

Bij de vaatplanten worden op Bijlage B van de CITES-Basisverordening ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van geslachten of families (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen officiële - aan de CITES-verordeningen gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van plantensoorten in Nederland (zie onder vaatplanten in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- “*Galanthus*” (d.w.z.: sneeuwkllokjes)³³:
Galanthus nivalis;

- “*Orchidaceae*” (d.w.z.: orchideeënfamilie)³⁴:
Aceras anthropophorum, *Anacamptis pyramidalis*, *Cephalanthera damasonium*, *Cephalanthera longifolia*, *Cephalanthera rubra*, *Coeloglossum viride*, *Corallorhiza trifida*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza maculata* [s.s.], *Dactylorhiza majalis ssp. majalis*, *Dactylorhiza majalis ssp. praetermissa*, *Epipactis atrorubens*, *Epipactis helleborine*, *Epipactis muelleri*, *Epipactis palustris*, *Goodyera repens*, *Gymnadenia conopsea*, *Hammarbya paludosa*, *Herminium monorchis*, *Himantoglossum hircinum*, *Listera cordata*, *Listera ovata*, *Neottia nidusavis*, *Ophrys apifera*, *Ophrys insectifera*, *Orchis coriophora*, *Orchis mascula*, *Orchis militaris*, *Orchis morio*, *Orchis purpurea*, *Orchis simia*, *Orchis ustulata*, *Platanthera bifolia*, *Platanthera chlorantha* en *Spiranthes spiralis*.

Voorjaarsadonis (*Adonis vernalis*) staat op Bijlage B van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is reeds voor 1900 verdwenen en wordt daarom in de database als niet-inheems beschouwd.

Witte muggenorchis (*Pseudorchis albida*) valt onder de orchideeën (Bijlage B van de CITES-Basisverordening) en is om die reden ook overgenomen op de Flora- en

³³ Daarnaast zijn meerdere niet-ingeburgerde exoten in Nederland waargenomen; deze worden in de database dus als niet-inheems beschouwd.

³⁴ “Met uitzondering van de in bijlage A opgenomen species”.

faunawet, maar deze soort wordt op de laatste zogeheten standaardlijst (zie (a) onder “vaatplanten” in paragraaf 2) niet meer als inheems beschouwd (voor 1900 verdwenen).

Vissen (Pisces s.l.)

Bij de vissen wordt op Bijlage B van de CITES-Basisverordening het geslacht zeepaardjes (*Hippocampus*) genoemd (met de aanduiding “spp.”). Er zijn geen officiële - aan de CITES-verordeningen gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vissoorten in Nederland (zie onder vissen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Het betreft alleen het zeepaardje (*Hippocampus ramulosus*).

Vogels (Aves)

Bij de vogels worden op Bijlage A en B van de CITES-Basisverordening ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families of orden (met de aanduiding “all species”). Er zijn geen officiële - aan de CITES-verordeningen gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vogelsoorten in Nederland (zie onder vogels in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- “Falconiformes” (d.w.z.: sperwers, valken en visarenden)³⁵:

Aquila nipalensis ssp. orientalis;

- “Gruidae” (d.w.z.: kraanvogels)³⁶:

Grus virgo;

- “Haliaeetus” (d.w.z.: zeearenden):

Haliaeetus albicilla en *Haliaeetus leucoryphus*.

De halsbandparkiet (*Psittacula krameri*) staat op Bijlage C van de CITES-Basisverordening, maar met de vermelding dat de reden daarvan is dat deze soort op Bijlage III van het CITES-Verdrag is opgenomen voor Ghana. Overigens is deze soort in Nederland een na 1900 ingeburgerde exoot en wordt deze in de database dus als niet-inheems beschouwd.

De heilige ibis (*Threskiornis aethiopicus*) staat op Bijlage C van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

---

³⁵ “Met uitzondering van de in Bijlage A opgenomen species”.

³⁶ “Met uitzondering van de in Bijlage A opgenomen species”.

De Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) staat op Bijlage C van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De muskuseend (*Cairina moschata*) staat op Bijlage C van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is een “niet-ingeburgerde exoot” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De rosse stekelstaart (*Oxyura jamaicensis*) staat op Bijlage B van de CITES-Basisverordening, maar deze soort is een “niet-ingeburgerde exoot” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De rotsduif (*Columba livia*) staat op Bijlage A van de CITES-Basisverordening, maar met de vermelding dat de reden daarvan is dat deze soort op Bijlage III van het CITES-Verdrag is opgenomen voor Ghana.

De zomertortel (*Streptopelia turtur*) staat op Bijlage A van de CITES-Basisverordening, maar met de vermelding dat de reden daarvan is dat deze soort op Bijlage III van het CITES-Verdrag is opgenomen voor Ghana.

Zoogdieren (Mammalia)

Bij de zoogdieren wordt op Bijlage A de orde walvisachtigen (*Cetacea*) genoemd (met de aanduiding “*spp.*”). Er zijn geen officiële - aan de CITES-verordeningen gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder “zoogdieren” in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder deze groep vallen. Het resultaat is als volgt:

Balaenoptera acutorostrata, *Balaenoptera borealis*, *Balaenoptera physalus*, *Delphinapterus leucas*, *Delphinus delphis*, *Globicephala melas*, *Grampus griseus*, *Hyperoodon ampullatus*, *Kogia breviceps*, *Lagenorhynchus acutus*, *Lagenorhynchus albirostris*, *Megaptera novaeangliae*, *Mesoplodon bidens*, *Mesoplodon grayi*, *Monodon monoceros*, *Orcinus orca*, *Phocoena phocoena*, *Physeter catodon*, *Pseudorca crassidens*, *Stenella coeruleoalba* en *Tursiops truncatus*.

3.1.2. Internationale verdragen en overeenkomsten

3.1.2.1. Bern-conventie

(a) Bron voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database worden de volgende soort-categorieën van de Bern-conventie onderscheiden:

- [soort van Appendix I](#)
- [soort van Appendix II](#)
- [soort van Appendix III](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijsten voor deze categorieën staan, is de volgende:

Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Bern, 19.IX.1979. Laatst gewijzigd: 1.3.2002³⁷.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn voornamelijk die soorten opgenomen - in de database aangegeven met: "selectie Nederlandse soorten: LNV" - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens")))). Hieronder staat per soortgroep een nadere toelichting (in alfabetische volgorde van de Nederlandse soortgroepen).

Amfibieën (Amphibia)

Op Annex III van de Bern-conventie staan "*All species not included op Annex II*". Daartoe zijn in de database op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten reptielen in Nederland (zie onder amfibieën in paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens")) de soorten geselecteerd die hier in principe onder vallen (voor zover niet reeds geselecteerd op basis van Annex II van de Bern-conventie). De Italiaanse kamsalamander (*Triturus carnifex*) staat op Annex II van de Bern-conventie, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is "ingeburgerd" en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

---

³⁷ Zie <<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/104.htm>>.

Kevers (Coleoptera)

De heldenbok (*Cerambyx cerdo*) staat op Annex II van de Bern-conventie, maar deze soort is reeds voor 1900 verdwenen (waarnemingen van na 1900 betreffen onopzettelijk door de mens ingevoerde dieren) en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Nachtvlinders (Heterocera)

Eriogaster catax staat op Annex II van de Bern-conventie, maar deze soort is alleen in 1853 waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Reptielen (Reptilia)

Op Annex III van de Bern-conventie staan “*All species not included op Annex II*”. Daartoe zijn in de database op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten reptielen in Nederland (zie onder reptielen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) de soorten geselecteerd die hier in principe onder vallen (voorzover niet reeds geselecteerd op basis van Annex II van de Bern-conventie).

De Europese moerasschildpad (*Emys orbicularis*) staat op Annex III van de Bern-conventie, maar deze soort is een exoot waarvan alleen ontsnapte exemplaren zijn waargenomen en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Vaatplanten (Spermatophyta en Pteridophyta)

Klaverbladvaren (*Marsilea quadrifolia*) staat op Annex I van de Bern-conventie, maar de paar waarnemingen van deze soort in Nederland betreffen naar alle waarschijnlijkheid ontsnapte exemplaren; de soort staat daarom niet op de zogeheten standaardlijst (zie (a) onder “vaatplanten” in paragraaf 2) en wordt daarmee ook in de database als niet-inheems beschouwd.

Kleine vlotvaren (*Salvinia natans*) staat op Annex I van de Bern-conventie en is in de database opgenomen in de selectie van Nederlandse soorten omdat deze soort op de zogeheten standaardlijst staat (zie (a) onder “vaatplanten” in paragraaf 2)³⁸.

Vertakte maanvaren (*Botrychium matricariifolium*) staat op Annex I van de Bern-conventie, maar deze soort is alleen in 1840 waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

---

³⁸ In het eerder verschenen basisrapport voor de Rode Lijst Vaatplanten is deze soort niet beschouwd (met als reden dat waarschijnlijk alle waargenomen exemplaren adventief of verwilderd zijn).

Vissen (Pisces s.l.)

Bij de vissen worden op Annex III van de Bern-conventie ten aanzien van het geslacht *Coregonus* geen soorten genoemd, maar korthedshalve alleen de geslachtsnaam (met de aanduiding “*all species*”). Er zijn geen officiële - aan de Bern-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groep nader wordt gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vissoorten in Nederland (zie onder vissen in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

Coregonus lavaretus en *Coregonus oxyrinchus*.

De blauwneus (*Vimba vimba*, in de Bern-conventie gepubliceerd als *Abramis vimba*) staat op Annex III van deze conventie, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De roofblei (*Aspius aspius*) staat op Annex III van de Bern-conventie, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Vogels (Aves)

Bij de vogels worden op Annex II van de Bern-conventie ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families of orden (met de aanduiding “*all species*”). Er zijn geen officiële - aan de Bern-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vogelsoorten in Nederland (zie onder vogels in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- “Caprimulgidae” (d.w.z.: nachtzwaluwen):

Caprimulgus europaeus ssp. europaeus;

- “Certhiidae” (d.w.z.: boomkruipers):

Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha, *Certhia familiaris ssp. familiaris* en *Certhia familiaris ssp. macrodactyla*;

- “Ciconiidae” (d.w.z. : ooievaars):

Ciconia ciconia ssp. ciconia en *Ciconia nigra*;

- “Falconiformes” (d.w.z.: sperwers, valken en visarenden)³⁹:

Accipiter nisus ssp. nisus, *Aegypius monachus ssp. monachus*, *Aquila chrysaetos ssp. chrysaetos*, *Aquila clanga*, *Aquila nipalensis ssp. orientalis*, *Aquila pomarina*

---

³⁹ Omvat de families Accipitridae, Falconidae en Pandionidae.

ssp. pomarina, Buteo buteo ssp. buteo, Buteo buteo ssp. vulpinus, Buteo lagopus ssp. lagopus, Buteo rufinus ssp. rufinus, Circaetus gallicus ssp. gallicus, Circus aeruginosus ssp. aeruginosus, Circus cyaneus ssp. cyaneus, Circus macrourus, Circus pygargus, Elanus caeruleus ssp. caeruleus, Falco columbarius ssp. aesalon, Falco columbarius ssp. subaeson, Falco naumanni, Falco peregrinus ssp. peregrinus, Falco rusticolus, Falco subbuteo ssp. subbuteo, Falco tinnunculus ssp. tinnunculus, Falco vespertinus, Gypaetus barbatus ssp. aureus, Gyps fulvus ssp. fulvus, Haliaeetus albicilla, Haliaeetus leucoryphus, Hieraaetus fasciatus ssp. fasciatus, Hieraaetus pennatus ssp. pennatus, Milvus migrans ssp. migrans, Milvus milvus ssp. milvus, Neophron percnopterus ssp. percnopterus, Pandion haliaetus ssp. haliaetus en Pernis apivorus;

- “Gaviidae” (d.w.z.: duikers):

Gavia adamsii, Gavia arctica ssp. arctica, Gavia immer en Gavia stellata;

- “Glareolidae” (d.w.z.: renvogels en vorkstaartplevieren):

Glareola nordmanni en Glareola pratincola ssp. pratincola;

- “Gruidae” (d.w.z.: kraanvogels):

Grus canadensis ssp. canadensis, Grus grus ssp. grus en Grus virgo;

- “Hirundinidae” (d.w.z.: zwaluwen):

Delichon urbica ssp. urbica, Hirundo daurica ssp. rufula, Hirundo rustica ssp. rustica en Riparia riparia ssp. riparia;

- “Hydrobatidae” (d.w.z.: stormvogeltjes):

Hydrobates pelagicus, Oceanites oceanicus, Oceanodroma leucorhoa ssp. leucorhoa en Pelagodroma marina;

- “Laniidae” (d.w.z.: klauwieren):

Lanius collurio ssp. collurio, Lanius excubitor ssp. excubitor, Lanius excubitor ssp. pallidirostris, Lanius isabellinus ssp. Phoenicuroides, Lanius isabellinus ssp. speculigerus, Lanius minor, Lanius senator ssp. badius en Lanius senator ssp. senator;

- “Motacillidae” (d.w.z.: piepers en kwikstaarten):

Anthus campestris ssp. campestris, Anthus cervinus, Anthus godlewskii, Anthus hodgsoni ssp. yunnanensis, Anthus petrosus ssp. littoralis, Anthus petrosus ssp. petrosus, Anthus pratensis ssp. pratensis, Anthus richardi ssp. richardi, Anthus spinoletta ssp. spinoletta, Anthus trivialis ssp. trivialis, Motacilla alba ssp. alba, Motacilla alba ssp. yarrellii, Motacilla cinerea ssp. cinerea, Motacilla citreola, Motacilla flava ssp. feldegg, Motacilla flava ssp. flava, Motacilla flava ssp. flavissima en Motacilla flava ssp. Thunbergi;

- “Muscicapinae” (d.w.z.: vliegenvangers)⁴⁰:

Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca, Ficedula parva ssp. parva en Muscicapa striata ssp. striata;

---

⁴⁰ Komt overeen met de familie Muscicapidae, zoals o.a. in Avifauna van Nederland 1 (Van den Berg & Bosman, 1999/2001).

- "Otididae" (d.w.z.: trappen):

Chlamydotis undulata ssp. macqueenii, *Otis tarda ssp. tarda* en *Tetrax tetrax*;

- "Paridae" (d.w.z.: mezen):

Parus ater ssp. ater, *Parus caeruleus ssp. caeruleus*, *Parus cristatus ssp. mitratus*, *Parus major ssp. major*, *Parus major ssp. newtoni*, *Parus montanus ssp. rhenanus* en *Parus palustris ssp. palustris*;

- "Pelecanidae" (d.w.z. : pelikanen):

Pelecanus crispus en *Pelecanus onocrotalus*;

- "Phalaropodidae" (d.w.z. : franjepoten)⁴¹:

Phalaropus fulicaria, *Phalaropus lobatus* en *Steganopus tricolor*;

- "Piciformes" (d.w.z.: spechten)⁴²:

Dendrocopos major ssp. major, *Dendrocopos major ssp. Pinetorum*, *Dendrocopos medius ssp. medius*, *Dendrocopos minor ssp. hortorum*, *Dryocopus martius ssp. Martius*, *Jynx torquilla ssp. torquilla*, *Picus canus ssp. canus* en *Picus viridis ssp. viridis*;

- "Prunellidae" (d.w.z.: heggemussen):

Prunella collaris ssp. collaris en *Prunella modularis ssp. modularis*;

- "Pteroclididae" (d.w.z.: zandhoenders):

Syrrhaptes paradoxus;

- "Recurvirostridae" (d.w.z.: kluten):

Himantopus himantopus en *Recurvirostra avosetta*;

- "Regulinae" (d.w.z.: goudhaantjes):

Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus en *Regulus regulus ssp. regulus*;

- "Sittidae" (d.w.z.: boomklevers):

Sitta europaea ssp. caesia;

- "Strigiformes" (d.w.z.: uilen en kerkuilen)⁴³:

Aegolius funereus ssp. funereus, *Asio flammeus ssp. flammeus*, *Asio otus ssp. otus*, *Athene noctua ssp. vidalii*, *Bubo bubo ssp. bubo*, *Nyctea scandiaca*, *Otus scops ssp. scops*, *Strix aluco ssp. aluco*, *Surnia ulula ssp. ulula*, *Tyto alba ssp. alba* en *Tyto alba ssp. guttata*;

- "Sylviinae" (d.w.z.: zangers met uitzondering van goudhaantjes)⁴⁴:

Cettia cetti ssp. cetti, *Cisticola juncidis ssp. cisticola*, *Hippolais caligata ssp. caligata*, *Hippolais icterina*, *Hippolais polyglotta*, *Locustella certhiola ssp. rubescens*, *Locustella fluviatilis*, *Locustella lanceolata*, *Locustella luscinioides ssp.*

---

⁴¹ Onderdeel van de familie Scolopacidae, zoals o.a. in Avifauna van Nederland 1 (Van den Berg & Bosman, 1999/2001).

⁴² Omvat de familie Picidae.

⁴³ Omvat de families Strigidae en Tytonidae.

⁴⁴ Komt, met uitzondering van het geslacht *Regulus* (zie onder Regulinae), overeen met de familie Sylviidae, zoals o.a. in Avifauna van Nederland 1 (Van den Berg & Bosman, 1999/2001).

luscinioides, *Locus-tella naevia ssp. naevia*, *Phylloscopus bonelli ssp. bonelli*, *Phylloscopus bonelli ssp. orientalis*, *Phylloscopus borealis ssp. borealis*, *Phylloscopus collybita ssp. abietinus*, *Phylloscopus collybita ssp. brehmii*, *Phylloscopus collybita ssp. collybita*, *Phylloscopus collybita ssp. tristis*, *Phylloscopus fuscatus ssp. fuscatus*, *Phylloscopus inornatus ssp. humei*, *Phylloscopus inornatus ssp. inornatus*, *Phylloscopus proregulus*, *Phylloscopus schwarzi*, *Phylloscopus sibilatrix*, *Phylloscopus trochiloides ssp. plumbeitarsus*, *Phylloscopus trochiloides ssp. viridanus*, *Phylloscopus trochilus ssp. acredula*, *Phylloscopus trochilus ssp. trochilus*, *Sylvia atricapilla ssp. atricapilla*, *Sylvia borin ssp. borin*, *Sylvia cantillans ssp. cantillans*, *Sylvia communis ssp. communis*, *Sylvia conspicillata ssp. conspicillata*, *Sylvia curruca ssp. blythi* of *ssp. halimodendri*, *Sylvia curruca ssp. curruca*, *Sylvia melanocephala ssp. melanocephala*, *Sylvia nana ssp. nana*, *Sylvia nisoria ssp. nisoria* en *Sylvia undata*;

- "Threskiornithidae" (d.w.z.: ibissen en lepelaars):

Platalea leucorodia ssp. leucorodia en *Plegadis falcinellus ssp. Falcinellus*.

Op Annex III van de Bern-conventie staan "All species not included op Annex II". Daartoe zijn alle overige soorten van de zogeheten referentielijst (i.e., de bronnen onder (c) onder "vogels" in paragraaf 2) geselecteerd (voorzover niet reeds geselecteerd op basis van Annex II van de Bern-conventie).

Weekdieren (Mollusca)

De rivierparelmossel (*Margaritifera auricularia*) staat op Annex II van de Bern-conventie, maar deze soort is alleen als fossiel waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

Zoogdieren (Mammalia)

Bij de zoogdieren worden op Annex II en III van de Bern-conventie ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families of orden (met de aanduiding "all species"). Er zijn geen officiële - aan de Bern-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder zoogdieren in paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens")) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- "Cervidae" (d.w.z.: herten):

Capreolus capreolus ssp. capreolus, *Cervus elaphus* en *Dama dama*;

- "Cetacea" (d.w.z.: walvisachtigen)⁴⁵:

---

⁴⁵ "All species not mentioned op Annex II". In navolging van de 'List of European Mammal Species with their international legal and conservation status' in *The Atlas of European Mammals* (Mitchell-Jones e.a., 1999) worden in de database tot deze soorten ook die soorten gerekend die op Annex II alleen zijn opgenomen voorzover het om het Mediterrane gebied gaat; voor

Balaenoptera acutorostrata, *Balaenoptera borealis*, *Delphinapterus leucas*, *Hyperoodon ampullatus*, *Mesoplodon grayi* en *Physeter catodon*;

- “Gliridae” (d.w.z.: slaapmuizen):

Eliomys quercinus en *Muscardinus avellanarius*;

- “Microchiroptera” (d.w.z.: kleine vleermuizen)⁴⁶:

Barbastella barbastellus, *Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni*, *Eptesicus serotinus ssp. serotinus*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis brandtii ssp. brandtii*, *Myotis dasycneme*, *Myotis daubentonii ssp. daubentonii*, *Myotis emarginatus ssp. emarginatus*, *Myotis myotis ssp. myotis*, *Myotis mystacinus ssp. mystacinus*, *Myotis nattereri*, *Nyctalus lasiopterus*, *Nyctalus leisleri ssp. leisleri*, *Nyctalus noctula ssp. noctula*, *Pipistrellus nathusii*, *Plecotus auritus ssp. auritus*, *Plecotus austriacus ssp. austriacus*, *Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros* en *Vespertilio murinus ssp. murinus*;

- “Soricidae” (d.w.z.: spitsmuizen):

Crocidura leucodon ssp. leucodon, *Crocidura russula ssp. russula*, *Neomys fodiens ssp. fodiens*, *Sorex araneus*, *Sorex coronatus ssp. coronatus* en *Sorex minutus*;

- “Viverridae” (d.w.z.: civetkatachtigen):

omvat geen Nederlandse soorten.

Op Annex II van de Bern-conventie staat *Felis silvestris*; in de database is aangenomen dat de huiskat niet onder deze soort wordt verstaan, maar als een aparte soort (*Felis catus*) moet worden beschouwd.

De moeflon (*Ovis aries*) staat op Annex III van de Bern-conventie, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt in de database de soort als niet-inheems beschouwd;

3.1.2.2. **Bonn-conventie**

(a) **Bron voor de onderscheiden categorieën soorten**

In de database worden de volgende soort-categorieën van de Bonn-conventie onderscheiden:

- [soort van Appendix I](#)

- [soort van Appendix II](#)

Nederland betreft dit *Balaenoptera acutorostrata* (dwergvinvis), *Balaenoptera borealis* (noordse vinvis) en *Physeter catodon* (potvis).

⁴⁶ “All species except *Pipistrellus pipistrellus*”.

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijsten voor deze categorieën staan, is de volgende:

Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (Bonn, 23 juni 1979). Laatst gewijzigd: 23.12.2002⁴⁷.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn vooralsnog die soorten opgenomen - in de database aangegeven met: "selectie Nederlandse soorten: LNV" - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens"))). Hieronder staat per soortgroep een nadere toelichting (in alfabetische volgorde van de Nederlandse soortgroepnamen).

Reptielen (Reptilia)

Bij de reptielen worden op Appendix II van de Bonn-conventie ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families (met de aanduiding "*spp.*"). Er zijn geen officiële - aan de Bonn-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten reptielen in Nederland (zie onder reptielen in paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens")) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Daaruit bleek dat in Nederland geen andere soorten van de twee betreffende families (Cheloniidae en Dermochelyidae) voorkomen, dan die reeds als soort in Appendices I en II zijn opgenomen.

Vogels (Aves)

Bij de vogels worden op Appendix II van de Bonn-conventie ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van geslachten of families (met de aanduiding "*spp.*"). Er zijn geen officiële - aan de Bonn-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vogelsoorten in Nederland (zie onder vogels in paragraaf 2 ("verantwoording van de informatie onder het tabblad "Soortgegevens")) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is als volgt:

- "*Accipitridae*" (d.w.z.: haviken en arenden):
Accipiter gentilis ssp. gentilis, *Accipiter nisus ssp. nisus*, *Aegypius monachus ssp. monachus*, *Aquila chrysaetos ssp. chrysaetos*, *Aquila nipalensis ssp. orientalis*, *Aquila pomarina ssp. pomarina*, *Buteo buteo ssp. buteo*, *Buteo buteo ssp.*

---

⁴⁷ Zie <http://www.cms.int/documents/convtxt/cms_convtxt.htm>.

vulpinus, *Buteo lagopus ssp. lagopus*, *Buteo rufinus ssp. rufinus*, *Circaetus gallicus ssp. gallicus*, *Circus aeruginosus ssp. aeruginosus*, *Circus cyaneus ssp. cyaneus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Elanus caeruleus ssp. caeruleus*, *Gypaetus barbatus ssp. aureus*, *Gyps fulvus ssp. fulvus*, *Hieraaetus fasciatus ssp. fasciatus*, *Hieraaetus pennatus ssp. pennatus*, *Milvus migrans ssp. migrans*, *Milvus milvus ssp. milvus*, *Neophron percnopterus ssp. percnopterus* en *Pernis apivorus*;

- “Anatidae” (d.w.z.: eenden, ganzen, zwanen):

Anas acuta ssp. acuta, *Anas americana*, *Anas clypeata*, *Anas crecca ssp. carolinensis*, *Anas crecca ssp. crecca*, *Anas discors*, *Anas falcata*, *Anas penelope*, *Anas platyrhynchos ssp. platyrhynchos*, *Anas querquedula*, *Anas strepera ssp. strepera*, *Anser albifrons ssp. albifrons*, *Anser albifrons ssp. flavirostris*, *Anser anser ssp. anser*, *Anser brachyrhynchus*, *Anser caerulescens ssp. caerulescens*, *Anser fabalis ssp. fabalis*, *Anser fabalis ssp. rossicus*, *Anser rossii*, *Aythya affinis*, *Aythya collaris*, *Aythya ferina*, *Aythya fuligula*, *Aythya marila ssp. marila*, *Aythya valisineria*, *Branta bernicla ssp. bernicla*, *Branta bernicla ssp. hrota*, *Branta bernicla ssp. nigricans*, *Branta canadensis ssp. canadensis*, *Branta canadensis ssp. hutchinsii*, *Branta leucopsis*, *Bucephala clangula ssp. clangula*, *Clangula hyemalis*, *Cygnus columbianus ssp. bewickii*, *Cygnus columbianus ssp. columbianus*, *Cygnus cygnus*, *Cygnus olor*, *Histrionicus histrionicus*, *Melanitta fusca*, *Melanitta nigra ssp. americana*, *Melanitta nigra ssp. nigra*, *Melanitta perspicillata*, *Mergus albellus*, *Mergus merganser ssp. merganser*, *Mergus serrator*, *Netta rufina*, *Polysticta stelleri*, *Somateria mollissima ssp. mollissima*, *Somateria spectabilis*, *Tadorna ferruginea* en *Tadorna tadorna*;

- “Cathartidae” (d.w.z.: gieren van de nieuwe wereld ofwel Amerikaanse gieren): omvat geen Nederlandse soorten;

- “Charadriidae” (d.w.z.: kieviten en plevieren):

Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus, *Charadrius dubius ssp. curonicus*, *Charadrius hiaticula ssp. hiaticula*, *Charadrius hiaticula ssp. tundrae*, *Charadrius leschenaultii ssp. columbinus*, *Charadrius leschenaultii ssp. leschenaultii* of *ssp. crassirostris*, *Eudromias morinellus*, *Pluvialis apricaria*, *Pluvialis dominica*, *Pluvialis fulva*, *Pluvialis squatarola*, *Vanellus leucurus* en *Vanellus vanellus*;

- “Falconidae” (d.w.z.: valken):

Falco columbarius ssp. aesalon, *Falco columbarius ssp. subaeson*, *Falco peregrinus ssp. peregrinus*, *Falco rusticolus*, *Falco subbuteo ssp. subbuteo*, *Falco tinnunculus ssp. tinnunculus* en *Falco vespertinus*;

- “Grus” (d.w.z.: kraanvogels)⁴⁸:

Grus canadensis ssp. canadensis, *Grus grus ssp. grus* en *Grus virgo*;

- “Muscicapidae (s.l.)” (d.w.z.: diverse groepen soorten, o.a. vliegenvangers)⁴⁹ :

---

⁴⁸ “This includes *Grus virgo*, formerly listed as *Anthropoides virgo*”.

⁴⁹ “This includes the sub-family *Sylviinae*, formerly listed as the family *Sylviidae*”. Omvat, naast de onderfamilie *Sylviinae*, ook de onderfamilies *Panurinae*, *Regulinae* en *Turdinae*, die in o.a. *Avifauna van Nederland 1* (Van den Berg & Bosman, 1999/2001) zijn opgenomen in respectievelijk de families *Timaliidae*, *Sylviidae* en *Turdidae*. Deze brede interpretatie is gebaseerd op soortenlijsten in rapportages over de Bonn-conventie uit andere landen.

Acrocephalus agricola ssp. septima, Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus, Acrocephalus dumetorum, Acrocephalus palustris, Acrocephalus schoenobaenus, Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus, Cettia cetti ssp. cetti, Cisticola juncidis ssp. cisticola, Erithacus rubecula ssp. melophilus, Erithacus rubecula ssp. rubecula, Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca, Ficedula parva ssp. parva, Hippolais caligata ssp. caligata, Hippolais icterina, Hippolais polyglotta, Irania gutturalis, Locustella certhiola ssp. rubescens, Locustella fluviatilis, Locustella lanceolata, Locustella luscinioides ssp. luscinioides, Locustella naevia ssp. naevia, Luscinia luscinia, Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos, Luscinia svecica ssp. cyanecula, Luscinia svecica ssp. svecica, Monticola saxatilis ssp. saxatilis, Monticola solitarius ssp. solitarius, Muscicapa striata ssp. striata, Oenanthe deserti ssp. atrogularis, Oenanthe hispanica ssp. hispanica, Oenanthe hispanica ssp. melanoleuca, Oenanthe isabellina, Oenanthe oenanthe ssp. leucorhoa, Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe, Oenanthe pleschanka ssp. pleschanka, Panurus biarmicus ssp. biarmicus, Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis, Phoenicurus ochruros ssp. phoenicuroides, Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus, Phylloscopus bonelli ssp. bonelli, Phylloscopus bonelli ssp. orientalis, Phylloscopus borealis ssp. borealis, Phylloscopus collybita ssp. abietinus, Phylloscopus collybita ssp. brehmii, Phylloscopus collybita ssp. collybita, Phylloscopus collybita ssp. tristis, Phylloscopus fuscatus ssp. fuscatus, Phylloscopus inornatus ssp. humei, Phylloscopus inornatus ssp. inornatus, Phylloscopus proregulus, Phylloscopus schwarzi, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus trochiloides ssp. plumbeitarsus, Phylloscopus trochiloides ssp. viridanus, Phylloscopus trochilus ssp. acredula, Phylloscopus trochilus ssp. trochilus, Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus, Regulus regulus ssp. regulus, Saxicola rubetra, Saxicola torquata ssp. hibernans, Saxicola torquata ssp. maura, Saxicola torquata ssp. rubicola, Sylvia atricapilla ssp. atricapilla, Sylvia borin ssp. borin, Sylvia cantillans ssp. cantillans, Sylvia communis ssp. communis, Sylvia conspicillata ssp. conspicillata, Sylvia curruca ssp. blythi of ssp. halimodendri, Sylvia curruca ssp. curruca, Sylvia melanocephala ssp. melanocephala, Sylvia nana ssp. nana, Sylvia nisoria ssp. nisoria, Sylvia undata, Tarsiger cyanurus ssp. cyanurus, Turdus iliacus ssp. iliacus, Turdus merula ssp. merula, Turdus naumanni ssp. eunomus, Turdus obscurus, Turdus philomelos ssp. clarkei, Turdus philomelos ssp. philomelos, Turdus pilaris, Turdus ruficollis ssp. atrogularis, Turdus torquatus ssp. torquatus, Turdus viscivorus ssp. viscivorus, Zoothera dauma ssp. aurea en Zoothera sibirica ssp. sibirica;

- “Phoenicopteridae”(d.w.z.: flamingo’s):

Phoenicopus ruber ssp. roseus;

- “Recurvirostridae” (d.w.z.: kluten):

Himantopus himantopus en Recurvirostra avosetta;

- “Scolopacidae” (d.w.z.: steltlopers)⁵⁰:

Arenaria interpres ssp. interpres, Bartramia longicauda, Calidris acuminata, Calidris alba, Calidris alpina ssp. alpina, Calidris alpina ssp. arctica, Calidris alpina ssp. schinzii, Calidris bairdii, Calidris canutus ssp. canutus, Calidris canutus ssp. islandica, Calidris ferruginea, Calidris fuscicollis, Calidris maritima, Calidris melanotos, Calidris minuta, Calidris pusilla, Calidris ruficollis, Calidris temminckii,

⁵⁰ “This includes the sub-family Phalaropodinae, formerly listed as the family Phalaropodidae”.

Calidris tenuirostris, *Gallinago gallinago* ssp. *gallinago*, *Gallinago media*, *Limicola falcinellus* ssp. *falcinellus*, *Limnodromus scolopaceus*, *Limosa lapponica* ssp. *lapponica*, *Limosa limosa* ssp. *islandica*, *Limosa limosa* ssp. *limosa*, *Lymnocyptes minimus*, *Micropalama himantopus*, *Numenius arquata* ssp. *arquata*, *Numenius phaeopus* ssp. *phaeopus*, *Phalaropus fulicaria*, *Phalaropus lobatus*, *Philomachus pugnax*, *Scolopax rusticola*, *Steganopus tricolor*, *Tringa cinerea*, *Tringa erythropus*, *Tringa flavipes*, *Tringa glareola*, *Tringa hypoleucos*, *Tringa macularia*, *Tringa melanoleuca*, *Tringa nebularia*, *Tringa ochropus*, *Tringa stagnatilis*, *Tringa totanus* ssp. *robusta* en *Tringa totanus* ssp. *totanus*;

De Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) staat op Appendix II van de Bonn-conventie, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

De familie Cathartidae staat op Appendix II van de Bonn-conventie en van deze familie zijn in Nederland exemplaren waargenomen van twee soorten: roodkopgier (*Cathartes aura*) en zwarte gier (*Coragyps atratus*); deze soorten zijn echter “niet-ingeburgerde” exoten en zijn dus in de database als niet-inheems beschouwd.

Zoogdieren (Mammalia)

Bij de zoogdieren worden op Appendix II van de Bonn-conventie ten dele geen soorten maar korthedshalve groepen van soorten genoemd, in de vorm van families (met de aanduiding “spp.”). Er zijn geen officiële - aan de Bonn-conventie gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder zoogdieren in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat betreft alleen vleermuissoorten en is als volgt:

- “Rhinolophidae” (d.w.z.: hoefijzerneuzen):

Rhinolophus ferrumequinum ssp. *ferrumequinum* en *Rhinolophus hipposideros*;

- “Vespertilionidae” (d.w.z.: gladneuzen):

Barbastella barbastellus, *Eptesicus nilsoni* ssp. *nilsoni*, *Eptesicus serotinus* ssp. *serotinus*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis brandtii* ssp. *brandtii*, *Myotis dasycneme*, *Myotis daubentonii* ssp. *daubentonii*, *Myotis emarginatus* ssp. *emarginatus*, *Myotis myotis* ssp. *myotis*, *Myotis mystacinus* ssp. *mystacinus*, *Myotis nattereri*, *Nyctalus lasiopterus*, *Nyctalus leisleri* ssp. *leisleri*, *Nyctalus noctula* ssp. *noctula*, *Pipistrellus nathusii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Plecotus auritus* ssp. *auritus*, *Plecotus austriacus* ssp. *austriacus* en *Vespertilio murinus* ssp. *murinus*.

3.1.2.3. [AEWA](#)

(a) Bron voor de onderscheiden categorie soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van AEWA onderscheiden:

[soort van Annex II](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijsten voor deze categorie staat, is de volgende:

Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds (Den Haag, 16 juni 1995). Laatst gewijzigd: 25-27.9.2002⁵¹.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn de soorten opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: Ministerie van LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen, op basis van geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van vogelsoorten in Nederland (zie onder vogels in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”)).

De Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) staat op Annex II van AEWA, maar deze soort is een exoot die pas na 1900 is “ingeburgerd” en daarom wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd.

3.1.2.4. [Ascobans](#)

(a) Bron voor de onderscheiden categorie soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van Ascobans onderscheiden:

[soort als bedoeld in artikel 1.2](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijst voor deze categorie staat, is de volgende:

Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic and the North Seas (New York, 17.3.1992)⁵².

---

⁵¹ Zie <http://www.unep-aewa.org/documents/agreement_text/eng/agree/agree_full.htm>.

⁵² Zie <http://www.cms.int/species/ascobans/asc_text.htm>.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn de soorten geselecteerd die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen, op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder zoogdieren in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”))). Het begrip ‘*small cetaceans*’ is in artikel 1, tweede lid⁵³, onderdeel a, nader gedefiniëerd als: Odontoceti (tandwalvissen), met uitzondering van de potvis (*Physeter macrocephalus*).

3.1.2.5. [Bats Agreement](#)

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van de *Bats Agreement* onderscheiden:

[soort van Annex 1](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijst voor deze categorie staat, is de volgende:

Agreement on the Conservation of Populations of European Bats (London, 4.12.1991). Laatst gewijzigd: 24-26.7.2000⁵⁴.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn alle soorten vleermuizen opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: Ministerie van LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van zoogdiersoorten in Nederland (zie onder zoogdieren in paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”))).

---

⁵³ In de database gemakshalve afgekort als “1.2”.

⁵⁴ Zie <http://www.eurobats.org/documents/agreement_text.htm>.

3.1.2.6. Wadden Sea Seals

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van *Wadden Sea Seals* onderscheiden:

soort van artikel II.a

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de betreffende soort voor deze categorie staat vermeld, is de volgende:

Agreement for the Conservation of Seals in the Wadden Sea (Bonn, 16.10.1990)⁵⁵.

(b) Selectie Nederlandse soorten

Slechts één soort wordt in deze overeenkomst genoemd, namelijk de gewone zeehond.

3.1.3. Internationale rode lijsten

3.1.3.1. 2004 IUCN Red List of Threatened Species

(a) Bron voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database worden Nederlandse soorten die tevens op de mondiale Rode Lijst van de IUCN staan als volgt gecategoriseerd:

soort van 2004 IUCN Red List of Threatened Species

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soorten - en categorieën van de Rode Lijst zelf (dus: *Critically Endangered*, etc.) - van deze categorie staan, is de volgende:

---

⁵⁵ Zie <http://www.cms.int/species/wadden_seals/sea_text.htm>.

IUCN (2004): *2004 IUCN Red List of Threatened Species* (IUCN, Gland); deze bron is niet op papier gepubliceerd, maar elektronisch op internet⁵⁶. Deze elektronische lijst wordt jaarlijks geactualiseerd⁵⁷.

(b) Selectie Nederlandse soorten

in de database zijn de soorten opgenomen die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen, op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”)), voor zover behorend tot de volgende categorieën van de Rode Lijst van de IUCN: *Critically Endangered*, *Endangered*, *Vulnerable*, *Lower Risk / Conservation Dependent* (alleen in oude indeling), *Lower Risk / Near Threatened* (oude indeling; heet in de nieuwe indeling *Near Threatened*).⁵⁸ De categorie *Data Deficient* kan volgens de Rode Lijst van de IUCN ook genoemd worden als rodelijstcategorie, maar dat is in de database niet gedaan (naar analogie met Nederlandse rode lijsten). De categorieën *Extinct* en *Extinct in the Wild* bleken niet van toepassing op Nederlandse soorten. De categorieën *Least Concern* en *Not Evaluated* zijn weliswaar categorieën van de Rode Lijst van de IUCN, maar betreffen geen - evident - bedreigde soorten.

Op de Rode Lijst van de IUCN wordt ook vermeld in welke landen een soort voorkomt. Die informatie blijkt voor Nederland niet altijd overeen te komen met de informatie over het voorkomen van soorten in Nederland die voor de database is geraadpleegd. Hierna is per soortgroep aangegeven (in alfabetische volgorde van de Nederlandse soortgroepnamen) welke verschillen er zijn tussen de voor Nederland vermelde soorten, zoals die op de Rode Lijst van de IUCN staan vermeld, en de selectie van de database⁵⁹. Het betreft zowel soorten die niet als in Nederland voorkomend op de Rode Lijst van de IUCN staan vermeld, maar die wel als zodanig in de database zijn opgenomen, en soorten die wel als in Nederland voorkomend op de Rode Lijst van de IUCN staan vermeld, maar niet als zodanig in de database zijn opgenomen.

---

⁵⁶ Zie: <<http://www.iucnredlist.org/>>.

⁵⁷ In de IUCN-database zijn de veranderingen op te sporen door te selecteren m.b.v. “*Red List Assessment Year*”.

⁵⁸ De huidige selectie van IUCN-rodelijstsoorten voor de database is breder dan de selectie van IUCN-rodelijstsoorten voor de doelsoortenlijst. Voor de doelsoortenlijst - die bovendien nog gebaseerd was op de rode lijst van de IUCN uit 2000 - werden, als invulling van het criterium ‘groot internationaal belang’, alleen de regelmatige gasten en regelmatige voortplanters geselecteerd die ook in de jaren 1990-2000 als zodanig in Nederland aanwezig waren. Daarmee werden in de doelsoortenlijst dwaalgasten en inmiddels verdwenen regelmatige gasten en voortplanters uitgezonderd.

⁵⁹ Het screenen van de door de IUCN niet voor Nederland genoemde soorten heeft plaatsgevonden door EIS-Nederland voor ongewervelden (zie ook hun Nieuwsbrief 36, 2003) en door LNV/DK voor gewervelden; de screening is beperkt gebleven tot de soorten die volgens de IUCN in Europa voorkomen. Het is niet waarschijnlijk dat er nog andere Nederlandse soorten onopgespoord zijn gebleven.

Dagvlinders (Rhopalocera)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel in de database opgenomen: donker pimpernelblauwtje (*Maculinea nausithous*), pimpernelblauwtje (*Maculinea teleius*) en tijmblauwtje (*Maculinea arion*).

Kevers (Coleoptera)

Wel op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar in de database niet als een inheemse soort beschouwd: *Rosalia alpina*.

Kreeftachtigen (Crustacea)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: rivierkreeft (*Astacus astacus*).

Mieren (Formicidae)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: glanzende gastmier (*Formicoxenus nitidulus*) en woekermier (*Anergates atratulus*).

Nachtvlinders (Heterocera)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: hulstblad (*Phyllodesma ilicifolia*).

Reptielen (Reptilia)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: dikkopschildpad (*Caretta caretta*), Kemp's zeeschildpad (*Lepidochelys kempii*), lederschildpad (*Dermochelys coriacea*) en soepschildpad (*Chelonia mydas*).

Wel op de Rode Lijst van de IUCN voor Nederland genoemd, maar niet als zodanig in de database opgenomen: Europese moerasschildpad (*Emys orbicularis*; deze soort is een exoot waarvan alleen ontsnapte exemplaren zijn waargenomen en wordt in de database dus beschouwd als niet-inheems).

Vissen (Pisces s.l.)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: blauwe haai (*Prionace glauca*) en kleinoogrog (*Raja microocellata*).

Wel op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar niet als zodanig in de database opgenomen: grauwe haai (*Hexanchus griseus*); deze soort wordt in de database niet als een inheemse soort beschouwd.

Vogels (Aves)

Niet als een in Nederland voorkomende soort op de Rode Lijst van de IUCN genoemd, maar wel als zodanig in de database opgenomen: gon-gon (*Pterodroma feae*), grauwe pijlstormvogel (*Puffinus griseus*), kleine torenvalk (*Falco naumanni*) en kroeskoppelikaan (*Pelecanus crispus*).

Weekdieren (Mollusca)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: platte zwanemossel (*Pseudanodonta complanata*).

Wel op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar niet als zodanig opgenomen in de database: rivierparelmossel (*Margaritifera auricularia*); deze soort is alleen als fossiel waargenomen; omdat dit voor 1900 is, wordt de soort in de database als niet-inheems beschouwd).

Zoogdieren (Mammalia)

Niet op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar wel als zodanig in de database opgenomen: bultrug (*Megaptera novaeangliae*), gewone vinvis (*Balaenoptera physalus*), grote rosse vleermuis (*Nyctalus lasiopterus*), kleine hoefijzerneus (*Rhinolophus hipposideros*), lynx (*Lynx lynx ssp. lynx*), noordse vinvis (*Balaenoptera borealis*) en orca (*Orcinus orca*).

Wel op de Rode Lijst van de IUCN genoemd als een in Nederland voorkomende soort, maar niet als zodanig in de database opgenomen: Europese nerts (*Mustela lutreola*), grijze walvis (*Eschrichtius robustus*) en noordkaper (*Eubalaena glacialis*); deze soorten worden in de database als niet-inheems beschouwd.

3.1.3.2. OSPAR

(a) Bron voor de onderscheiden categorie soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van OSPAR onderscheiden:

soort van Initial OSPAR List of Threatened and/or Declining Species and Habitats

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijst voor deze categorie staat, is de volgende:

Initial OSPAR List of Threatened and/or Declining Species and Habitats.

Gepubliceerd in 2003 in het document OSPAR 03/17/1-E, Annex 6; een uitwerking van Annex V van de *Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic* (kortweg: *1992 OSPAR Convention*). De lijst is vastgesteld tijdens de bijeenkomst van de *OSPAR Commission* op 23-27 juni 2003 in Bremen⁶⁰.

(b) Selectie Nederlandse soorten

In de database zijn alleen de soorten opgenomen die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens”))).

3.2. NATIONAAL

3.2.1. Wetgeving

3.2.1.1. Flora- en faunawet

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

Hierna worden de bronnen besproken die zijn geraadpleegd voor de verschillende In de database onderscheiden categorieën van soorten in de Flora- en faunawet⁶¹.

⁶⁰ Zie <<http://www.intfish.net/docs/2003/ospar/03-14e.pdf>>.

⁶¹ Alle bronnen vanaf 1995 zijn op internet te vinden via <<http://www.overheid.nl/>>.

beschermde soort als bedoeld in artikel 3 en 4

Voor de categorie “beschermde soort als bedoeld in artikel 3 en 4” werden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Bijlage 1 en 2 van het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatsblad 2000, 523),
- Bijlage 1, 2, 3 en 4 van de Bekendmaking lijsten beschermde inheemse diersoorten (Staatscourant 2001, 220) en
- Bijlage 1 en 2 van de Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2002, 51).

Aanvullend zijn in de database ook soorten opgenomen die niet in de Bekendmaking of de regeling staan vermeld (zie verder hierna onder (b)).

N.B.: Door artikel 4, eerste lid, onderdeel b worden alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten beschermd. In de bekendmaking is voor de invulling hiervan gebruik gemaakt van de officiële lijst die voor de Europese Commissie is opgesteld, te weten *List of birds of the European Union – June 1999* (ondertitel: *List of Bird Species naturally occurring in the wild state in the European Territory of the Member States to which the Treaty applies*), laatst bijgewerkt 11.2.2005⁶². Deze lijst is op internet beschikbaar⁶³. In Nederland wordt de ‘*List according to Sibley and Monroe*’ gebruikt⁶⁴. De lijst in de bekendmaking komt nagenoeg overeen met deze EU-lijst; alleen de bergeend ontbreekt in de Bekendmaking.

beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75.4 een vrijstelling geldt van artikel 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met lichte toets

Voor de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vierde lid⁶⁵, een vrijstelling geldt van artikelen 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met lichte toets” werd de volgende bron geraadpleegd:

Bijlage 4 van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2005, 23).

beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75.4 een vrijstelling geldt van artikel 9 t/m 11

Voor de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vierde lid⁶⁶, een vrijstelling geldt van artikel 9 t/m 11” werd de volgende bron geraadpleegd:

---

⁶² De lijst is nog niet aangevuld met soorten uit de nieuwe EU-lidstaten.

⁶³ Zie voor meer informatie:

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/index_en.htm>;

⁶⁴ Zie

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/birdspage2_en.htm>.

⁶⁵ In de database gemakshalve afgekort als “75.4”.

⁶⁶ In de database gemakshalve afgekort als “75.4”.

Artikel 16e, tweede lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525, gewijzigd bij besluit van 10-9-2004 (Staatsblad 2004, 501)).

[beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75.4 een vrijstelling geldt van artikel 9 t/m 11 in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken](#)

Voor de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vierde lid⁶⁷, een vrijstelling geldt van artikel 9 t/m 11 in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken” werd de volgende bron geraadpleegd: Artikel 16e, eerste lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525, gewijzigd bij besluit van 10-9-2004 (Staatsblad 2004, 501)).

[beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75.4 een vrijstelling met gedragscode geldt van artikel 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met lichte toets](#)

Er is geen formele regelgeving waarin soortenlijsten staan voor de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vierde lid⁶⁸, een vrijstelling met gedragscode geldt van de artikelen 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met lichte toets”. Wel staan de betreffende soorten in tabel 2 van de LNV-brochure “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!”. Het zijn beschermde soorten die niet vallen onder de vier hiervoor vermelde andere categorieën. In de database zijn echter vooralsnog meer soorten opgenomen dan in de genoemde tabel 2 van de brochure (zie verder hierna onder (b)).

[beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75.5 een vrijstelling met gedragscode geldt van artikel 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met uitgebreide toets](#)

De categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vijfde lid⁶⁹, een vrijstelling met gedragscode geldt van de artikelen 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met uitgebreide toets” omvat de soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de onder de Flora- en faunawet beschermde vogelsoorten, alsmede de soorten die zijn opgenomen in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Voor de laatstgenoemde categorie van soorten is de volgende bron geraadpleegd:

Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525, gewijzigd bij besluit van 10-9-2004 (Staatsblad 2004, 501)).

De soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan vermeld in tabel 3 van de LNV-brochure “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren

---

⁶⁷ In de database gemakshalve afgekort als “75.4”.

⁶⁸ In de database gemakshalve afgekort als “75.4”.

⁶⁹ In de database gemakshalve afgekort als “75.5”.

en planten!”. In de database zijn echter vooralsnog meer soorten opgenomen dan in genoemde tabel 3 (zie verder hierna onder (b)). Voor het opsommen van de bedoelde vogelsoorten die onder de Flora- en faunawet zijn beschermd is dezelfde lijn gevolgd als bij de categorie “beschermd soort als bedoeld in artikel 3 en 4” (zie verder hierna onder (b))⁷⁰.

diersoort die vanwege biologische bestrijding is vrijgesteld van het uitzetverbod artikel 14.1

Voor de categorie “diersoort die vanwege biologische bestrijding is vrijgesteld van het uitzetverbod artikel 14, eerste lid⁷¹” zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Bijlage 5 en 6 van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2005, 23) en
- Bijlage 7 van de Regeling vaststelling modellen en aanvraagformulieren jacht-, valkeniers- en kooikersakten en enkele overige wijzigingen (Staatscourant 2002, 47, gewijzigd bij ministeriële regeling van 17-3-2005 (Staatscourant 2005, 60)).

diersoort waarvan de stand mag worden beperkt, als bedoeld in artikel 67.1

Voor de categorie “diersoort waarvan de stand mag worden beperkt, als bedoeld in artikel 67, eerste lid⁷²” is de volgende bron geraadpleegd:

Bijlage 1 van Regeling beheer en schadebestrijding dieren (Staatscourant 2002, 246).

diersoort waarvan dieren en producten zijn vrijgesteld van artikel 13.1

Voor de categorie “diersoort waarvan dieren en producten zijn vrijgesteld van artikel 13, eerste lid⁷³” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 12, eerste lid, van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525).

diersoort waarvan gedode dieren zijn vrijgesteld van bezits-/vervoerverbod artikel 13.1

Voor de categorie “diersoort waarvan gedode dieren zijn vrijgesteld van bezits-/vervoerverbod van artikel 13, eerste lid⁷⁴” is de volgende bron geraadpleegd: Bijlage 2 van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2002, 51, gewijzigd bij ministeriële regeling van 25-1-2005 (Staatscourant 2005, 23)).

---

⁷⁰ Consequentie van de selectie van beschermde soorten als bedoeld in artikel 3 en 4 (zie de voetnoot bij die categorie).

⁷¹ In de database gemakshalve afgekort als “14.1”.

⁷² In de database gemakshalve afgekort als “67.1”.

⁷³ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

⁷⁴ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

[diersoort waarvan gefokte dieren zijn vrijgesteld van artikel 9, 10, 11 en 13.1](#)

Voor de categorie “diersoort waarvan gefokte dieren zijn vrijgesteld van de artikelen 9, 10, 11 en 13, eerste lid⁷⁵” is de volgende bron geraadpleegd:
Bijlage 1 van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2002, 51, gewijzigd bij ministeriële regeling van 25-1-2005 (Staatscourant 2005, 23)).

[diersoort waarvan producten zijn vrijgesteld van artikel 13.1](#)

Voor de categorie “diersoort waarvan producten zijn vrijgesteld van artikel 13, eerste lid⁷⁶” is de volgende bron geraadpleegd:
Bijlage 3 van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatscourant 2002, 51, gewijzigd bij ministeriële regeling van 25-1-2005 (Staatscourant 2005, 23)).

[diersoort waarvan productiedieren zijn vrijgesteld van artikel 9, 10, 11 en 13.1](#)

Voor de categorie “diersoort waarvan productiedieren zijn vrijgesteld van de artikelen 9, 10, 11 en 13, eerste lid⁷⁷” is de volgende bron geraadpleegd:
Artikel 4, tweede lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525).

[gefokte jachtvogel \(artikel 50.1.c\)](#)

Voor de categorie “gefokte jachtvogel (artikel 50, eerste lid, onderdeel c⁷⁸)” is de volgende bron geraadpleegd:
Artikel 50, eerste lid, onderdeel c van de Flora- en faunawet (Staatsblad 1998, 402).

[plantensoort waarvan productieplanten zijn vrijgesteld van artikel 13.1](#)

Voor de categorie “plantensoort waarvan productieplanten zijn vrijgesteld van artikel 13, eerste lid⁷⁹” is de volgende bron geraadpleegd:
Artikel 9, tweede lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2004, 501).

---

⁷⁵ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

⁷⁶ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

⁷⁷ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

⁷⁸ In de database gemakshalve afgekort als “50.1.c”.

⁷⁹ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

[schadelijke beschermde diersoort als bedoeld in artikel 65.1](#)

Voor de categorie “schadelijke beschermde diersoort als bedoeld in artikel 65, eerste lid⁸⁰” is de volgende bron geraadpleegd:

Bijlagen 1 en 2 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (Staatsblad 200, 521, gewijzigd bij besluit van 16-01-2004 (Staatsblad 2004, 29)).

[soort die gevaarlijk is voor beschermde soorten, als bedoeld in artikel 14.2 & 14.3](#)

Voor de categorie “soort die gevaarlijk is voor beschermde soorten, als bedoeld in artikel 14, tweede en derde lid⁸¹” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 6 van het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatsblad 2000, 523).

[soort waarvoor een prepareerverbod geldt, als bedoeld in artikel 64.1](#)

Voor de categorie “soort waarvoor een prepareerverbod geldt, als bedoeld in artikel 64, eerste lid⁸²” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 8 van het Besluit prepareren dieren (Staatsblad 2000, 524).

[van bescherming uitgezonderd gedomesticeerd dier als bedoeld in artikel 4.1](#)

Voor de categorie “van bescherming uitgezonderd gedomesticeerd dier als bedoeld in artikel 4, eerste lid⁸³” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikelen 3 en 4 van het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Staatsblad 2000, 523).

[van bescherming uitgezonderde diersoort \(artikel 4.1\)](#)

Voor de categorie “van bescherming uitgezonderde diersoort (artikel 4, eerste lid⁸⁴)” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 4, eerste lid, onderdeel a van de Flora- en faunawet (Staatsblad 1998, 402).

[wildsoort \(artikel 32.1\)](#)

Voor de categorie “wildsoort (artikel 32, eerste lid⁸⁵)” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 32, eerste lid van de Flora- en faunawet (Staatsblad 1998, 402).

---

⁸⁰ In de database gemakshalve afgekort als “65.1”.

⁸¹ In de database gemakshalve afgekort als “14.2 & 14.3”.

⁸² In de database gemakshalve afgekort als “64.1”.

⁸³ In de database gemakshalve afgekort als “4.1”.

⁸⁴ In de database gemakshalve afgekort als “4.1”.

⁸⁵ In de database gemakshalve afgekort als “32.1”.

wildsoort waarvan producten zijn vrijgesteld van artikel 13.1

Voor de categorie “wildsoort waarvan producten zijn vrijgesteld van artikel 13, eerste lid⁸⁶” is de volgende bron geraadpleegd:

Artikel 10 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Staatsblad 2000, 525, gewijzigd bij besluit van 10-9-2004 (Staatsblad 2004, 501)).

(b) Selectie Nederlandse soorten

Zoals hierboven onder (a) opgemerkt, zijn voornamelijk:

- bij de categorie “beschermde soort als bedoeld in artikel 3 en 4” in de database meer soorten opgenomen dan in de bovengenoemde Bekendmaking staan vermeld;
- voor de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vierde lid, een vrijstelling met gedragscode geldt van de artikelen 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met lichte toets” meer soorten in de database opgenomen dan in bovengenoemde tabel 2 van de LNV-brochure;
- en zijn bij de categorie “beschermde soort waarvoor op basis van artikel 75, vijfde lid, een vrijstelling met gedragscode geldt van de artikelen 8 t/m 12 of een ontheffing nodig is met uitgebreide toets” voornamelijk meer soorten in de database opgenomen dan in tabel 3 van de brochure staan vermeld.

In al deze drie gevallen zijn in de database die soorten opgenomen - in de database aangegeven met: “selectie Nederlandse soorten: LNV” - die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen (op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)))⁸⁷.

---

⁸⁶ In de database gemakshalve afgekort als “13.1”.

⁸⁷ De soortgroepen zoogdieren, reptielen, amfibieën en vissen worden krachtens artikel 4, eerste lid, (behoudens gespecificeerde uitzonderingen) als geheel beschermd; alle soorten die volgens de voor de database geraadpleegde bronnen sinds 1900 in Nederland zijn waargenomen (zie par. 3 van voorliggend document) zijn daarom in de database opgenomen, ook de soorten die niet zijn vermeld in de Bekendmaking (volgens de Toelichting bij die Bekendmaking heeft een incomplete bekendmaking geen gevolgen voor de bescherming). Zie voor de vogels de N.B. hierboven.

3.2.1.2. Visserijwet

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie van de Visserijwet onderscheiden:

soort als bedoeld in artikel 1.2

De voor de database geraadpleegde bronnen, waarin de soortenlijsten voor deze categorie staan, zijn de volgende⁸⁸:

- Regeling aanwijzing vissen, schaal- en schelpdieren 1983 (Staatscourant 1982, 253);
- (aangevuld met:) Aanwijzing bronforel volgens de Visserijwet 1963 (Staatscourant 1985, 91);
- (gecorrigeerd door:) Wijziging Beschikking aanwijzing vissen, schaal- en schelpdieren 1983 (Staatscourant 1994, 144);
- (aangevuld met:) Wijziging Regeling aanwijzing vissen, schaal- en schelpdieren (Staatscourant 1998, 239).

En, daarnaast:

- art. 1, tweede lid, letter b, van Visserijwet 1963 (Staatsblad 1999, 338⁸⁹).

(b) Selectie Nederlandse soorten

Bij een aantal soortgroepen worden in de Regeling aanwijzing vissen, schaal- en schelpdieren en in artikel 1, tweede lid, letter b van de Visserijwet 1963 ten dele geen soorten, maar korthedshalve groepen van soorten genoemd. Er zijn geen officiële - aan de visserijwetgeving gerelateerde - publicaties beschikbaar waarin deze groepen nader worden gedefinieerd op soortniveau. Op basis van de geraadpleegde bronnen over het wel of niet voorkomen van soorten in Nederland van de betreffende groepen (zie paragraaf 2 (“verantwoording van de informatie onder het tabblad “Soortgegevens””)) is nader bepaald welke specifieke Nederlandse soorten in principe onder de betreffende groepen vallen. Het resultaat is hierna voor de verschillende groepen aangegeven:

Hydroïdpoliepen (Hydrozoa)

- “Zee- of koraalmos”:
Sertularia cupressina.

---

⁸⁸ Alle bronnen vanaf 1995 zijn op internet te vinden via <<http://www.overheid.nl/>>.

⁸⁹ Latere wijzigingen van de wet betreffen niet artikel 1; de publicatie uit 1999 betreft de meest recente publicatie van de volledige wetstekst.

Kreeftachtigen (Crustacea)

- “Steurkrab (*Palaemon species*)”:
Palaemon adspersus, *Palaemon elegans*, *Palaemon longirostris*, *Palaemon macrodactylus* en *Palaemon serratus*.

Stekelhuidigen (Echinodermata)

“Zeesterren”:
Asterias rubens, *Astropecten irregularis ssp. irregularis* en *Crossaster papposus*.

Vissen (Pisces s.l.)

- “Zandspiering (Ammodytidae)”:
Ammodytes marinus, *Ammodytes tobianus* en *Hyperoplus lanceolatus*.

Weekdieren (Mollusca)

- “Zwaardschede en Mesheft (*Ensis spp.*)”:
Ensis americanus, *Ensis arcuatus*, *Ensis ensis*, *Ensis minor* en *Ensis siliqua*.

- “Strandschelp (*Spisula spp.*)”:
Spisula elliptica, *Spisula solida* en *Spisula subtruncata*.

3.2.2. Beleid

3.2.2.1. [Doelsoortenlijst](#)

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie onderscheiden i.v.m. de zogeheten doelsoorten:

[soort van Doelsoortenlijst](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soortenlijst voor deze zojuist genoemde categorie staan, is de volgende:

Bijlage 3 in: D. Bal, H.M. Beije, M. Fellingner, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff: Handboek Natuurdoeltypen. Tweede, geheel herziene editie (Expertisecentrum LNV, Wageningen)⁹⁰.

(b) Selectie Nederlandse soorten

De soorten in de onder (a) genoemde bron zijn integraal overgenomen in de database.

3.2.2.2. Soortbeschermingsplannen

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In relatie tot soortbeschermingsplannen worden in de database de volgende twee soort-categorieën onderscheiden:

- [soort van Soortbeschermingsplan in uitvoering](#)
- [soort van uitgevoerd Soortbeschermingsplan](#)

De voor deze categorieën geraadpleegde bronnen, waarin de specifieke soorten staan vermeld die onder deze categorieën vallen, worden hieronder genoemd (op alfabetische volgorde van soort of soortgroepnaam):

- voor *akkerplanten*: P. Bakker & A. van der Berg (2000): Beschermingsplan akkerplanten (Ministerie van LNV, Wageningen)⁹¹;
- voor de *boomkikker*: B.H.J.M. Crombaghs & H.J.R. Lenders (2001): Beschermingsplan boomkikker 2001-2005 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor *dagvlinders*: Werkgroep Beschermingsplan Dagvlinders (1989): Beschermingsplan dagvlinders (Ministerie van L&V, Den Haag ⁹²)⁹³;
- voor de *das*: Ministerie van L&V (1984): Notitie inzake het dassenbeheersbeleid (Ministerie van L&V, Den Haag);

---

⁹⁰ In de tweede oplage is een drukfout hersteld: de steltkluut maakt geen deel uit van de Doelsoortenlijst.

⁹¹ N.B.: alleen de plansoorten zijn in de database opgenomen.

⁹² In 1990 is een tweede druk verschenen.

⁹³ N.B.: alleen de plansoorten (bestaande uit prioritaire soorten en te herintroduceren soorten) zijn in de database opgenomen.

- voor de *geelbuikvuurpad* (en de vroedmeesterpad): A.J.W. Lenders (2000): Beschermingsplan vroedmeesterpad en geelbuikvuurpad 2000-2004 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor het *gentiaanblauwtje*: M. Wallis de Vries (2003): Beschermingsplan gentiaanblauwtje 2003-2007 (Ministerie van LNV, Ede);
- voor de *groene glazenmaker*: T. de Jong & P. Verbeek (2001): Beschermingsplan groene glazenmaker 2002-2006 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor de *grote vuurvlieder*: C.A.M. van Swaay (2000): Beschermingsplan grote vuurvlieder 2000-2004 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor de *hamster*: R. Krekels (1999): Beschermingsplan hamster 2000-2004 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor de *kerkuil*: A.J. Binsbergen & G. van Ommering (1996): Soortbeschermingsplan Kerkuil (Ministerie van LNV, Den Haag);
- voor het *korhoen*: Ministerie van LNV (1991): Soortbeschermingsplan korhoen (Ministerie van LNV, Den Haag);
- voor de *knoflookpad*: B.H.J.M. Crombaghs & R.C.M. Creemers (2001): Beschermingsplan knoflookpad (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor de *kwartelkoning*: G.J. Gerritsen, K. Koffijberg & P. Voskamp (2004): Beschermingsplan Kwartelkoning (Ministerie van LNV, Ede);
- voor de *lepelaar*: G. van Ommering & J. Walter (1994): Soortbeschermingsplan lepaar (Ministerie van LNV, Den Haag);
- voor *moerasvogels*: T. den Boer (2000): Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor *muurplanten*: Werkgroep Bedreigde muurplanten (1990): Handleiding voor het beschermen van bedreigde muurplanten (Ministerie van LNV, Den Haag)⁹⁴;
- voor de *Noordse woelmuis*: M. La Haye & J.M. Drees (2004): Beschermingsplan noordse woelmuis (Ministerie van LNV, Ede);
- voor de *otter*: J. Walter, red. (1989): De otter in perspectief; een perspectief voor de otter. Herstelplan leefgebieden otter (Ministerie van L&V, Den Haag);
- voor de *patrijs*: P.J.A. Soons & Y.R. Hoogeveen, red. (1991): Herstelplan leefgebieden patrijs (Ministerie van LNV, Den Haag);
- voor de *steenuil*: J.-E. Plantinga (2000): Plan van Aanpak Steenuil (Vogelbescherming Nederland, Zeist);

---

⁹⁴ N.B.: alleen de plansoorten (bestaande uit bedreigde soorten en indicatorsoorten) zijn - conform het voorwoord - in de database opgenomen.

- voor het *veenbesblauwtje*, de *Veenbesparelmoervlinder* en het *Veenhooibeestje*: C.A.M. van Swaay & M. Wallis de Vries (2001): Beschermingsplan veenvlinders 2001-2005 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor de *veldparelmoervlinder*: M. Wallis de Vries (2001): Beschermingsplan veldparelmoervlinder 2001-2005 (Ministerie van LNV, Wageningen);
- voor *vleermuizen*: Ministerie van L&V (1988): Vleermuisbescherming: verleden, heden en toekomst (Ministerie van L&V, Den Haag);
- voor de *vroedmeesterpad* (en de geelbuikvuurpad): A.J.W. Lenders (2000): Beschermingsplan vroedmeesterpad en geelbuikvuurpad 2000-2004 (Ministerie van LNV, Wageningen);

(b) Selectie Nederlandse soorten

De soorten in de onder (a) genoemde bronnen zijn integraal opgenomen in de database.

3.2.3. Signalering

3.2.3.1. Rode lijsten

(a) Bron voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database worden de volgende categorieën rodelijstsoorten onderscheiden:

- [soort van Rode Lijst Amfibieën](#)
- [soort van Rode Lijst Bijen](#)
- [soort van Rode Lijst Dagvlinders](#)
- [soort van Rode Lijst Haften](#)
- [soort van Rode Lijst Kokerjuffers](#)
- [soort van Rode Lijst Korstmossen](#)
- [soort van Rode Lijst Land- en zoetwaterweekdieren](#)
- [soort van Rode Lijst Libellen](#)
- [soort van Rode Lijst Mossen](#)
- [soort van Rode Lijst Paddenstoelen](#)
- [soort van Rode Lijst Platwormen](#)
- [soort van Rode Lijst Reptielen](#)
- [soort van Rode Lijst Sprinkhanen en krekels](#)
- [soort van Rode Lijst Steenvliegen](#)

- [soort van Rode Lijst Vaatplanten](#)
- [soort van Rode Lijst Vissen](#)
- [soort van Rode Lijst Vogels](#)
- [soort van Rode Lijst Zoogdieren](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soorten van deze zojuist genoemde categorieën staan, is de volgende: Besluit Rode lijsten flora en fauna (Staatscourant 2004, 218); de bijlage (met daarin de rode lijsten zelf) is niet in de Staatscourant gepubliceerd, maar ter inzage gelegd bij het Ministerie van LNV en gepubliceerd op internet⁹⁵. Tijdens het opstellen van deze rode lijsten zijn bij de zoogdieren de basisgegevens van de oorspronkelijke Rode Lijst uit 1994 opnieuw beoordeeld. Dit heeft voor edelhert, hamster en wild zwijn geleid tot een herinterpretatie - in de database aangegeven met: “correctie: Ministerie van LNV” - als gevolg waarvan deze soorten in de Rode Lijst van 2004 bij een andere rodelijstcategorie zijn indedeeld dan in de oorspronkelijke Rode Lijst uit 1994.

(b) Selectie Nederlandse soorten

De soorten in de onder (a) genoemde bron zijn integraal opgenomen in de database.

3.2.3.2. [Netwerk Ecologische Monitoring](#)

(a) Bronnen voor de onderscheiden categorieën soorten

In de database wordt de volgende soort-categorie onderscheiden i.v.m. het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM):

[gemonitorde soort](#)

De voor de database geraadpleegde bron, waarin de soorten van deze zojuist genoemde categorie is de volgende: A. van Strien (2005): Landelijke natuurmeetnetten van het NEM in 2004. Kwaliteitsrapportage NEM (CBS, Voorburg/Heerlen). Deze rapportage komt jaarlijks uit.

---

⁹⁵ Zie

<http://www9.minlnv.nl/servlet/page?_pageid=114&_dad=portal30&_schema=PORTAL30&p_item_id=94318>.

(b) Selectie Nederlandse soorten

De soorten in de onder (a) genoemde bron zijn integraal opgenomen in de database.

- 0 - 0 - 0 -